

60.010/X

Külföldi hírek

kk. 1. várható

ai/il pi

1976. február 13. péntek /mti/

tripoli:

bumedien látogatása

nizza:

schmidt - d, estaing találkozó

bonn:

a bundestag ülése

strasbourg:

európa-parlament

/mti/

--

7.35/11

- 1 -

L 800

kk 2. japán-amerikai kapcsolatok

éb-ju pi t o k i ó, 1976. február 13. /mti/

James D. Hodgson, az egyesült államok tokiói nagykövete előadást tartott a japán hadsereg akadémiáján a japán-amerikai kapcsolatokról. A nagykövet, aki tokióba helyezése előtt a Lockheed Aircraft Corporation alelnöke volt, meglehetősen ideális képet festett a két ország viszonyáról. Mint mondotta, a japán-amerikai kapcsolatok a legszilárdabbak és a legharmónikusabbak, visszatérve az elmúlt több mint három évtizedre. Kiemelte, hogy az egyesült államok első számú ázsiai szövetségeseinek tekinti Japánt és idézte Ford elnököt, aki az új csendes-óceáni doktrínát bejelentő beszédében az egyesült államok ázsiai stratégiája döntő pillérének nevezte Japánt. A nagykövet sikra szállt amellest, hogy Japán az elkövetkező években szorosabban működjék együtt amerikai szövetségeseivel a legfontosabb ázsiai és világpolitikai kérdések megoldásában.

Tokiói politikai és sajtóköri körökben túlzottan optimistának minősítik az amerikai nagykövet értékelését a japán-amerikai kapcsolatok jelenlegi állásáról és várható alakulásáról. Rámutatnak, hogy a „probléma-mentes felszín”, egész sor ütközési pontot takar. A kapcsolatok harmónikuságának látszatát mindenek előtt az kelti, hogy Ázsiában jelenleg „kiegyensúlyozottak”, a katonai és a politikai erőviszonyok, a japánok ugyanakkor tisztában vannak azzal, hogy az egyesült államok lényegesen meggyengült az indokínai vereség következtében, miközben Japán politikai és gazdasági befolyása növekvőben van Ázsiában. Ugyancsak hozzájárul a japán-amerikai kapcsolatok viszonylagos problémamentességéhez az, hogy mindkét ország el van foglalva saját belpolitikai problémáival és választásra készül. Mindez azonban nem leplezheti el azt a tényt, hogy a felszín alatt számos politikai és gazdasági probléma parázsa izzik és csupán idő kérdése, hogy ezek a problémák mikor lángolnak fel. Amerikai diplomáciai körökben, - ellentétben a nagykövet optimizmusával - kritikusan viszonyulnak Japánhoz és rámutatnak, hogy a japán-amerikai „biztonsági szerződés”, nem utolsósorban azt célozza, hogy az egyesült államok féken tartsa Japán szövetségességét és elejét vegye egyrészt annak, hogy Japán a nukleáris fegyverkezés útjára lépjen, másrészt pedig annak, hogy gazdasági és politikai terjeszkedésének biztosítása érdekében Tokió új szövetségest keressen Kinában, vagy esetleg az egyesült Koreában. Mindezek alapján megfigyelők arra számítanak, hogy a hetvenes évek második felében új és minden eddiginél élesebb gazdasági és politikai konfliktusok jelentkeznek majd a japán-amerikai kapcsolatokban.

--

7.52/ju

- 2 -

7.8.10

kk 3. Lockheed - japán

éb-ju pi t o k i ó, 1976. február 13. /mti/

A „Krizantem cimerpajzs szövetség”, elnevezésű, befolyásos japán ultrajobboldali szervezet vezetői táviratban szólították fel az amerikai szenátust, Ford elnököt és a Lockheed Aircraft Corporation vezetőit: azonnal szüntessék be a japán üzletemberek és politikusok megvesztegetését bizonyító vizsgálatot és az ezzel összefüggő dokumentumok nyilvánosságra hozását. Minden további leleplezés ugyanis csak a „kommunista országok”, érdekeit szolgálja és azzal veszélyeztet, hogy megromlanak a japán-amerikai kapcsolatok, - mutat rá a távirat. A szélsőséges szervezet szabályosan megfenyegeti az egyesült államokat, amikor kijelenti, hogy amennyiben az amerikai vezetők nem tesznek eleget követelésének, a „megtorlás eszköze”, folyamodik. Gerillák, - olvasható a táviratban - nem csak az arab országokban, hanem Japánban is vannak, s a japán „öngyilkos kommandók”, készen állnak arra, hogy megvédjék Kodama Josio szélsőjobboldali politikus „becsületét”, aki a Lockheed gyártól kapott összegeket nem saját céljaira, hanem „Japán védelmére”, használta fel, - állítja a szélsőjobboldali szervezet.

--

kk 4. antunes-areilza - közlemény

se-ju pi l i s s z a b o n, 1976. február 13.

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

európát, a mediterrán övezetet és afrikát érintő kérdésekről tárgyalt csütörtökön Antunes portugál és Areilza spanyol külügyminiszter - ült ki a zesti órákban közzé tett hivatalos közleményből.

A portugáliai guardában megtartott tanácskozásukon megállapodtak abban is, hogy szorosabbra vonják országaik kulturális, kereskedelmi és idegenforgalmi kapcsolatát, elmélyítik együttműködésüket az ipari termelés terén. Areilza vállalta, hogy a spanyol bankokban ismét jegyezni fogják a portugál escudót. A két ibériai országot összekötő hidak és utak építésében is megállapodtak, s meghatározták, milyen széles tengerrészt, továbbá kontinentális talajzatot tekintenek országukhoz tartozó területnek.

/ folyt. köv. /

8.20/ju

- 3 -

7.8.10

kk 4. / antunes ... 1. folyt./-ju

Lisszaboni sajtóértesülések szerint a ,, baráti és jószomszédi,, léghőben megtartott találkozón megvizsgálták, miként igazíthatnák a kor szelleméhez az ibériai paktumot, erről azonban semmiféle részlet nem került nyilvánosságra. valószínűnek tartják, hogy a spanyol-portugál barátsági és meg nem támadási szerződés ,, kiigazításának,, kérdése ismét szóba kerül a két külügyminiszter közeljövőben tartandó madridi megbeszélésén, az újabb találkozó előkészítését a hivatalos közleményben jelentették be.

a portugál-spanyol megbeszélések napján érkezett vissza az egyesült államokban tett látogatásáról almeida e costa portugál belügyminiszter. megérkezésekor ,, rendkívül gyümölcsözőnek,, nevezte tárgyalásait, amelyeket minisztériumának az amerikai szer-vekkkel való együttműködéséről folytatott. közölte, washington rokonszenvvel viseltetik a ,, portugál demokratikus fejlődés,, iránt.

-. -

kk 5. nyugat-szahara

fm/mh-ju pi

1976. február 13. /mti/

t r i p o l i

huari bumedien algériai köztársasági elnök - aki csütörtökön váratlanul tripoliba érkezett, hogy a libiai vezetőkkel a nyugat-szaharai fejleményekről tárgyaljon - méltatta libia ,, ne- mes és tiszteletreméltó álláspontját,, a nyugat-szaharai ügy- ben algériának nyújtott támogatását.

a tripoli rádió által is közvetített nyilatkozatában le- szögezte: ,, libia több, mint természetes szövetséges.... azért jöttünk ide, hogy biztos és hatékony utakat, módokat találjunk az arab nemzet reménységének, az egységnek megvalósítására,,.

az algériai államfőt tripoliba elkísérte az ország külügy- minisztere, energia- és iparügyi minisztere, valamint közlekedés- ügyi államminisztere is. /afp-reuter/

/ folyt. köv./

8.30/ju

- 4 -

F 8 75

kk 5. / nyugat-szahara... 1. folyt./-ju

m a d r i d

olof rydbeck, waldheim ensz-főtítkár különmegbizottja csü- törtökön ,, igen sulyosnak,, minősítette a nyugat-szaharai helyzetet.

a különmegbizott az esti órákban érkezett el-alunból mad- ridba. közölte: nem találkozott a nyugat-szahara függetlenségé- géért küzdő polisario front képviselőivel. ugyanakkor hangoz- tatta, módja volt képet alkotni magának a nyugat-szaharai helyzet- ről.

rydbeck pénteken madridban találkozik a spanyol külügymi- niszterrel. szombaton visszautazik new yorkba. /afp/

a szerkesztőségek tájékoztatására!

r a b a t

a maroc soir csütörtökön azzal vádolta algériát, hogy az- óta, amióta elnyerte függetlenségét, s főképpen amióta jelen- legi vezetői hatalomra léptek, szakadatlanul ,, összeesküvéseket sző,, marokkó ellen.

a lap vezércikke szerint az ,, esztelen nagyvási hóborjban,, szenvedő algériai vezetők azt tervezik, hogy vezető szerep- ket kiterjesztik általában afrikára, különösen pedig egész észak- afrikára.

az egyetlen ország, amely e térségben képes vezető szerepet betölteni - állapította meg a maroc soir - marokkó...

a lap végül algéria szemére vetette, hogy szakadatlanul támadó politikát folytatott marokkó ellen a saharai ügyben, s minden elképzelhető politikai, földrajzi és gazdasági eszközzel igyekezett ,, megfojtani azt a marokkót, amely algéria egyet- len vetélytársa, kudarcának élő bizonyítéka,,. /afp/

-. -

8.35/ju

- 5 -

F 9 15

kk 6. rövid hírek

or-ju pi

1976. február 13. /mti/

w a s h i n g t o n : merénylet-mérleg

hivatal

az fbi, az amerikai szövetségi nyomozó hivatal csütörtöki jelentése szerint az egyesült államokban tavaly összesen 2053 pokolgépes merényletet kíséreltek meg, illetve követtek el. a robbanásoknak 69 személy esett áldozatul, a sebesültek száma 326 volt. az anyagi kár összege 26,9 millió dollárt tett ki. /ap/

c e d a r r a p i d s /usa/ : lippisch

csütörtökön 81 éves korában elhunyt alexander lippisch, több feltaszárnyú repülőgép-típus és szuperszónikus gép tervezője. életének utolsó éveiben egy szárny nélküli, függőlegesen felszálló repülőgéptípus, az aerodyne kifejlesztésén fáradozott. /ap/

a t l a n t a : influenza

az elmúlt héten az egyesült államokban összesen 548 személy hunyt el influenzás megbetegedés, illetve ebből származó tüdőgyulladás következtében. szakértők szerint új járványhullámról van szó, amely a nyugati partvidékről terjedt át keletre. a kórokozó az a-victoria vírus, amely már európa és ázsia több pontján felbukkant. /upi/

p o m o n a : bankrablónő

egy huszas éveiben járó, valószínűleg áldott állapotban lévő asszony sorozatban követ el bankrablásokat los angelesben és környékén. csütörtökön két bankfiókot keresett fel és pisztolyát lengetve besöpörte a zsákmányt, majd mindkét szerelő-keny urvezetők segítségével autóstoppal távozott a tett színhelyéről. a vállalkozókedvű leendő kismamának eddig legalább husz rablásáért írják a számlájára. /upi/

m o n a c o : tévéfesztivál

csütörtökön monacóban megnyílt a 16. nemzetközi tévéfesztivál, rainier herceg, uralkodó jelenlétében, a seregszemle első három napján az aktuális riportfilmek kategóriájában dől el az elsőség. /afp/

/ folyt. köv./

8.42/ju

-6-

kk 6. / rövid hírek 1. folyt./-ju

r o m s e y : ósrózsa

építőmunkások 800 éves rózsát találtak a romseyi apát-ság falának egyik üregében, a teljes épségben megmaradt virágszál rendkívül törékenynek tűnt, ezért egy botanikus szakértőt hívtak a helyszínre, aki azután négyórás munkával, egy kiskannál segítségével emelte ki nyugvóhelyéről a ritka leletet. /reuter/

--

kk 7. földrengés - guatemala

or-ju pi guatemala város, 1976. február 13. /mti/

kjell laugeru guatemalai államfő rádióbeszédében fordult a földrengéssújtotta ország népéhez, felszólítva a lakosságot, hogy mielőbb feledje a pusztítást, a személyi veszteségeket és a maga erejéből lásson hozzá az újjáépítéshez.

a reuter értesülése szerint jelenleg külföldről naponta 100 tonna élelmiszer és gyógyszer érkezik guatemalába.

az újjáépítésben elsőbbséget biztosítanak a közutak és a távközlési hálózat helyreállításának. a hadsereg egységeit is mozgósítják az építkezésekhez.

péntekre virradó éjjel újabb erős földrengést észleltek guatemala városban. a földlökések pánikot okoztak a főváros nagyrészt a szabad ég alatt, az utcákon és tereken alvó lakosai körében. /reuter, dpa/

--

kk 8. terepjáró zsiguli

br-ju pi m o s z k v a , 1976. február 13. /mti/

a togliatti zsiguli-gyárban megkezdték a népszerű szovjet személyautó új, ötödik modelljének gyártását. a vaz-2121-es zsiguli első mintadarabjai már elkészültek.

/ folyt. köv./

8.50/ju

- 7 -

8:30

kk 8. terepjáró 1. folyt./-ju

az új modell legfőbb jellegzetessége az eddigiekhez képest, hogy terepjáró tulajdonságai lényegesen jobbak az eddigi változatoknál, belső kiképzése azonban hasonlóan kényelmes. elsősorban vidékiek számára tervezték. a kocsi nyolcvan lóerős motorral készül, országuton 130 kilométeres óránkénti sebességgel közlekedik, a nehezebb terepeken pedig első- és hátsó kerék-meghajtással biztosítják, hogy a városi modellek számára szokatlan terepakadályokon is tudjon haladni.

az új zsiguli egyelőre a togliatti gyáróriás működő futószalagjain készül majd, de már megkezdtek az új szerelőcsarnok építését, melynek futószalagjáról évente 50 ezer zsiguli-terepjáró kerül majd le. /bokor/

kk 9. szovjet hajómentők

it-ju pi m o s z k v a , 1976. február 13. /mti/

a nyikolaj jarosenko elnevezésű, 7000 tonna vízkiszorítású szovjet teherhajó február 12-re virradó éjszaka az egyiptomi alexandria kikötője felé tartott, amikor a rádiós vészjeleket fogott. egy görög hajó kért segítséget, melynek fedélzetén tűz tört ki. mire a szovjet hajó a szerencsétlenség színhelyére ért, a lángok már elérték a gépezet, az élelmiszerraktárt, sőt a fedélzetet elhelyezkedő mentőcsónakokat is. a görög matrózok biztonságát helyezése után - a görög hajó kapitányának kérésére - a szovjet tengerészek megkezdtek a hajó mentését. négy és fél óra alatt sikerült eloltani a tüzet, s ezt követően a nyikolaj jarosenko a legközelebbi kikötőbe vontatta a görög hajót. /fazekas judit/

kk 10. kissinger-Latinamerika

kf-ju pi h a v a n n a , 1976. február 13.

király ferenc, az mti tudósítója jelenti:

tiltakozások sorozatát váltotta ki a latin-amerikai földrészen az a bejelentés, hogy henry kissinger, az egyesült államok külügyminisztere, hétfőn megkezdte nyolc napos körutját a földrészen. az amerikai diplomácia vezetője ebben a minőségében először tesz körutot a kontinensen, s a terepek szerint venezuelába, brazilba, peruba, boliviába, kolumbiába és costa ricába látogat. az elmúlt három év alatt négyszer halasztották el utját, más fontos események miatt,.

/ folyt. köv./

9.07/ju

- 8 -

kk 10. / kissinger 1. folyt./-ju

mostani utjának első állomása caracas lesz, ahol védelmére huszezer katonát és rendőrt mozgósítanak. nem a fővárosban találkozik carlos andrés pérez elnökkel, hanem, egy biztonságosabb helyen, már előre bejelentették, hogy elmarad a szokásos diplomáciai fogadás.

a venezuelai sajtó dolgozóinak szakszervezete a többi szakszervezethez intézett felhívásában, nem kívánatos személynek, minősítette kissingert.

a közelgő uttal kapcsolatos első kommentárok azt emelik ki, hogy kissinger, forró talajra, lép majd, hiszen éppen venezuela volt az az ország, amelynek javaslatára a múlt év tavaszán meghiusult a, nagy párbeszéd, az usa külügyminisztere és a latin-amerikaiak között, mert a földrész országai, tiltakozásul az usa külkereskedelmi törvénye miatt, elleneztek a találkozót.

a panamai critica a közelgő látogatás kilátásait elemző kommentárjában annak a véleményének ad hangot, hogy, a nyolc napra tervezett villámlátogatás csupán arra lesz jó, hogy washington kipipálja az előjegyzési naptárból a latin-amerikai látogatást,

más hírmagyarozók arra mutatnak rá, hogy kissinger éppen két évvel ezelőtt, a mexikóvárosi konferencián hirdette meg az usa, új latinamerikai politikáját, az u.n. új dialógust, amely a földrész országai többségének ellenállása miatt látványos kudarcot szenvedett. az is figyelmet érdemel, hogy a korábban bejelentett, majd négyszer elhalasztott kissingeri utazásban chile mindig benne szerepelt. most törölték. mint a costa ricai diari megjegyzi, úgy látszik, kissinger nincs abban a helyzetben, hogy vállalni merjen pinochettel egy nyilvános ölelkezést,.

kk 11. sohyo - vége

nc/mh-ju pi t o k i ó , 1976. február 13. /mti/

a tavaszi béroffenzíva programjának elfogadásával befejezte munkáját a japán szakszervezeti főtanács /sohyo/ kétnapos rendkívüli országos értekezlete. a négy és félmillió tagot tömörítő legnagyobb japán szakszervezeti egyesülés értekezletén résztvevő delegátusok elhatározták, hogy, össznépi offenzívát bontakoztatnak ki a munkások jogainak védelmében, a tőke támadásával szemben,.

/ folyt. köv./

9.20/ju

- 9 -

R 5:50

11. / sohyo ... 1. folyt./-ju

a tavaszi béroffenzíva programja előírja, hogy február közepétől kezdve a munkásság, a parasztsággal és a lakosság más rétegeivel összefogva, tömeges megmozdulásokon vesz részt követeléseinek támogatására. /taszsz/

--

kk 12. hírek a szovjetunióból

it-ju pi

1976. február 13. /mti/

moszkva: évforduló

fennállásának 50. évfordulóját ünnepli az m.n. jermolováról elnevezett moszkvai drámai színház. a színház kollektíváját a nevezetes évforduló alkalmából, a szovjet színházművészet fejlesztése terén kifejtett tevékenységéért, a munka vörös zászló érdemrendjével tüntették ki. /mti/

leningrád: kiállítás

a leningrádi ermitázsban kiállítás nyílt a legismertebb nyugat-európai és amerikai festők műveiből. a legnagyobb amerikai muzeumok gyűjteményéből összeállított kollektívában 54 festmény szerepel, köztük el greco, rembrandt, tiziano, renoir és más nagy művészek alkotásai. a kiállítást a közeljövőben moszkvában, kijevben és minszkben is bemutatják. /mti/

vlagyivoszto k: akadémiai város

akadémiai város tervezését kezdték meg vlagyivoszto kban. az építkezés során a helyi sajátosságok figyelembe vétele mellett felhasználnak a szovjetunió tudományos akadémiájának szibériai tagozata számára novoszibirszkben felépült akadémiai várossal kapcsolatos tapasztalatokat. a 480 hektárnyi területen fekvő tudományos intézmény kap majd helyet. /mti/ /fazekas judit/

↳ központban 18 tudományos

9.25/ju

- 10 -

K 10'00

kk 13. közel-kelet

fm/mh-ju pi

1976. február 13. /mti/

beirut

libanonban országszerte tovább javulnak a biztonsági feltételek - közölte csütörtökön este a libanoni-szíriai-palesztinai legfelsőbb katonai bizottság. a szíriai közvetítéssel január 22-én tető alá hozott tüzszünetet általában betartják, hallgatnak a fegyverek.

a biztonsági erő k tájékoztatása szerint csak a beiruttól keletre lévő zahle üdülőhelyen feszült a helyzet. ismeretlen tettesek a városban csütörtökön agyonlőttek két mohamedánt, miután előző nap ugyancsak - ismeretlen tettesek - raboltak és meggyilkoltak egy keresztényt. /reuter/

telaviv

mose dajan. volt izraeli hadügyminiszter zsidó szabadkőművesek tel avivban tartott gyűlésén úgy vélekedett, izraelnek arra kellene törekednie, hogy az egyesült államok segítségével és ellenőrzése nélkül nuklárís ,, elrettentő erőhöz,, jusson.

izraelnek magának kellene konstruálnia pershing-típusú rakétát, amely négyszáz kilométerre képes szállítani atomtöltetet - mondotta. - ,, izrael e rakétát elrettentő fegyverként használhatná egyiptommal és szíriával szemben...,, /afp/

beirut

a libanoni lapszerkesztők tanácsa által alakított vizsgáló bizottság felmérése szerint a polgárháborús események során öt újságíró és fotoriporter életét veszítette, hat újságíró megsebesült. /afp/

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kairó

az al ahram című kairói napilap pénteken damaszkuszi keltezésű tudósításban közölte, hogy csütörtökön fegyveres összecsapás volt a szíriai biztonsági erő k, valamint szíria negyedik legnagyobb városa, hama lakosai között.

/ folyt. köv./

9.35/iu

- 11 -

kk 13. / közel-kelet ... 1. folyt./-ju

az incidens akkor robbant ki - írja a lap -, amikor a biztonsági erők egyik különítményének élén a városba érkezett mohammed ghorra őrnagy, a szíriai hírszerző szervek főnöke. a különítmény azért szállt ki a városba, hogy ismeretlen okokból diákokat tartóztasson le.

hama lakosai a tervezett akcióról értesülve összesereglettek, s kinyilvánították tiltakozásukat. a biztonsági erők tüzet nyitottak reájuk. a tüntetők visszalöttek. a lövöldözésben a fegyveres különítmény négy tagja - köztük ghorra őrnagy is -, továbbá számos hama lakos életét veszítette. /upi-afp/

-.-

kk. 14. szovjet-amerikai gazdasági verseny -pravda

fl/il pi m o s z k v a , 1976. február 13./mti/

a pravda pénteki számában megjelent victor perlo amerikai közgazdász cikke a szovjetunió és az egyesült államok közötti gazdasági versenyről. a cikk többek között megállapítja:

oroszsországi ipari termelése 1913-ban tizenhárom százaléka volt az egyesült államokénak. a szovjetunió ipara 1950-ben már harminc százalékat állította elő az amerikai ipar termelésének, 1970-ben pedig már mintegy nyolcvan százalék volt ez az arány. figyelembevéve az amerikai ipar termelésének csökkenését, és a szovjet ipari termelés további növekedését, a két ország iparának teljesítménye 1975-ben még közelebb került egymáshoz. hivatalos előrejelzések szerint a különbség 1980-ra majdnem el fog tűnni.

a két rendszer fejlődési törvényei alapján nem kétséges, hogy a szocializmus rövid időn belül a világgazdaság vezető erejévé válik. a szocialista országok a kapitalizmussal folytatott versenyben gazdasági és társadalmi rendszerük magasabbrendűségére támaszkodhatnak. a legfőbb előnyt a szocializmus fő gazdasági törvénye jelenti, amely kimondja, hogy a legújabb technikai eredmények felhasználása révén növekvő termeléssel kell kielégíteni a nép állandóan fokozódó anyagi és kulturális igényeit.

/folyt.köv./

9.551l

- 12 -

F. 1015

kk. 14./szovjet folyt./il

a szocializmus másik törvénye a tervszerű, arányos gazdasági fejlődés, amely biztosítja az állandó, és gyors növekedést. nagy előnyt jelent a szocialista országoknak a kgtst keretein belül megvalósuló együttműködése is, amely különösen most egyre hatékonyabbá válik.

a szovjetunió és az egész szocialista közösség szinte minden alapvető nyersanyaggal el tudja látni magát. ez nem egyszerűen a természet ajándéka. a szovjet emberek hatalmas erőfeszítéseket tettek országuk természeti kincseinek felderítésére és kiaknázására. az imperializmus törvényei viszont arra késztették az amerikai monopóliumokat, hogy csökkentse a belső tartalékok feltárását, és más országok természeti kincseinek elrablásával tegyenek szert nagyobb bevételekre. a nemzeti felszabadító mozgalmak sok országban ellenőrzésük alá vonják a természeti kincseket, rákényszerítve ezzel az amerikai vállalatokat, hogy reálisabb árat fizessenek az importált nyersanyagokért, és nagy pótlólagos beruházásokkal hozzájáruljanak az egyesült államok belső készleteinek feltáráshoz.

hosszu éveken keresztül - mutat rá a cikkíró - az imperializmus katonai téren próbálta legyőzni a szocializmust. a szocialista tábor növekvő ereje meggyőzte a kapitalista világ vezetőit ennek lehetetlenségéről, és különösen az utóbbi tizenöt-husz évben rákényszerítette őket, hogy elismerjék: a két társadalmi rendszer közötti harc legfőbb, döntő formája a gazdasági verseny. a gazdasági versenynek együtt kell járnia a gazdasági és egyéb téren megvalósuló együttműködéssel, és lehetőséget kell teremtenie a két rendszer számára, hogy bebizonyítsák, melyik elégti ki jobban az emberek szükségleteit, melyik járul hozzá jobban a nép jólétének növeléséhez.

az egyesült államok monopolkapitalista köreiben azonban vannak olyan erők, amelyek a gazdasági versenyt a gazdasági háború egyik formájának tekintik, amely állandóan a háborús konfliktusokhoz való visszatéréssel fenyeget. az utóbbi időkig döntően ez a vélemény uralkodott az amerikai politikában.

a nemzetközi feszültség csökkenése elősegítette, hogy jelentősen fejlődjenek az európai szocialista és kapitalista országok között a kölcsönösen előnyös üzleti kapcsolatok.

/folyt.köv./
10.00/il

- 13 -

F. 1015

kk. 14./szovjet2. folyt./il

az egyesült államok és a szovjetunió között ez a folyamat jelenleg még csak kezdeti szakaszában tart. ennek az az oka, hogy az usa jobboldali köröknek még mindig lehetőségük van a kereskedelmi kapcsolatok fejlődésének akadályozására, a fegyverkezési hajszára fokozására, a más országok belügyeibe történő durva beavatkozásra.

az egyesült államokban a dolgozók nyernének legtöbbet az usa és a szovjetunió gazdasági együttműködésének fejlődéséből. újabb munkalehetőségeket kapnának, és kedvezőbb helyzetből folytathatnák a jogaik védelméért vívott harcukat.

a szovjetunió és az egyesült államok népei azt akarják, hogy a két ország közötti gazdasági verseny békés körülmények között menjen végbe, és kapcsolódjon össze a növekvő gazdasági együttműködéssel. a társadalmi rendszereknek ez a versenye tökéletesen összeegyeztethető a két ország közötti kölcsönösen előnyös együttműködéssel - írja végül az amerikai közgazdász./fazekas/

--

kk 15. angola

pn-ju pi

1976. február 13. /mti/

k a b u l , s a n a a

csütörtökön két újabb állam - afganisztán és a jemeni arab köztársaság - ismerte el az angolai népi köztársaságot. /adn/

L u a n d a , L u s a k a , j o h a n n e s b u r g

az angolai népi köztársaság hadserege, a fapla elfoglalta luso várost és a benguelai vasútvonal mentén lévő más stratégiai fontos településeket. luso elfoglalását súlyos harcok előzték meg. a fapla nagy mennyiségű haditechnikát és fegyvereket zsákmányolt.

/ folyt. köv./

10.05/ju

Rors

- 14 -

15. / angola 1. folyt./-ju

ezzel a nagyfontosságú benguelai vasútvonal teljes hosszában az angolai népi köztársaság kezébe került. megkezdtek a helyreállítási munkálatokat. /taszsz/

a silva portóból kivert unita a dél-nyugat afrikai határtól 320 kilométerre lévő serpa pintoba tette át székhelyét. a szakadár szervezet szóvivője lusakában bejelentette, hogy az mpla kétségtelen katonai fölénye miatt az unita most ,, gerillaharcra,, rendezkedik be. /upi/

w a s h i n g t o n , r ó m a

a washingtoni igazságügyi minisztérium szóvivője közölte, hogy vizsgálatot indítottak néhány, az indokínai háborút megjárta volt amerikai hadviselt ügyében, akik az egyesült államok területén ezeröttszáz emberből álló csoportot képeznek ki angolai harcokra. /upi/

képviselőház
rómában a kommunista frakciója kérte azoknak a híreknek a kivizsgálását, melyek szerint olaszországban is működik angolai zsoldosokat toborzó központ. a képviselők felszólították a kormányt, hogy amennyiben ezek a hírek igaznak bizonyulnak, azonnal állítsa le a toborzást. /ap/

kk 16. budapest felszabadulása - szovjet sajtó

br-ju pi

m o s z k v a , 1976. február 13. /mti/

a péntek reggeli moszkvai lapok megemlékezéseket, riportokat, tudósításokat közölnek budapest felszabadulásának 31. évfordulója alkalmából. a pravda mesterházi lajos ,, szépül budapestünk,, című írását közölte a magyar főváros fejlődéséről. a moszkovszkaja pravda, a moszkvai városi pártbizottság lapja farkasinszky lajossal, a fővárosi tanács elnökhelyettesével közöl interjút - az apn hírügynökség budapesti tudósítójának közreműködésével - a magyar és szovjet főváros szoros kapcsolatairól.

a krasznoj zvezda, a szovjet hadsereg lapja ,, hálás emlékezet,, címmel közölte ponomarjov ezredes cikkét, amely feleleveníti az 1945 február-i napokat, amikor a vörös hadsereg kiűzte a megszállókat a magyar fővárosból, megemlékezett az évfordulóról a szovjetszkaja kultura, az ogonyok és több más központi szovjet lap is. /bokor/

--

10.30/ju

Fi 10.90

- 15 -

kk 17. guatemala - földrengés - tudósítói

kf-ju pi h a v a n n a , 1976. február 13.

király ferenc, az mti tudósítója jelenti:

csütörtökön este újabb földrengés rázta meg a katasztrófa sújtotta guatemalavárost. ez volt kilenc nap alatt a 705. földmozgás.

laugerud,

kjell eugenio va hazánknál valamivel nagyobb területű közép-amerikai ország elnöke, csütörtökön délutáni rádióbeszédében ismertette a földrengés-sorozat áldozatainak és veszteségeinek statisztikáját. e szerint 20160 ember halt meg, 64 ezren megsebesültek. a veszteséglista azonban csak a hatóságok által számbavett áldozatokat tünteti fel. nem tesz említést több ezer elhuntról, akik - feltehetően - szintén meghaltak.

a hatmillió országban 30 nagyobb város és falu 40 százaléka romokban hever. összesen több mint egymillió ember maradt hajléktalan.

az élelmiszerellátás terén egyre katasztrófálisabb a helyzet. a hatóságok nyíltan hangoztatják, hogy ezrek állnak az éhhalál szélén.

másik nagy gond a rablások és fosztogatások számának rohamos növekedése. bár hivatalos jelentést nem adtak ki, a mexikói tudósítója a helyszínről azt jelentette, hogy lopás miatt legkevesebb ezer embert végeztek ki egy hét alatt. az ezzel kapcsolatos kérdésre az elnök nem volt hajlandó válaszolni. **Lexelsior**

az elmúlt másfél évtizedben kubába menekülni kényszerült guatemalai hazafiak csütörtök este havannában közzétett nyilatkozatukban kifejezték önkéntes óhajukat, hogy részt kívánnak venni a katasztrófa okozta károk helyreállításában. a nyilatkozat - amelyet a többi között manuel galich, az ország egykori külügyminisztere is aláírt - hangsúlyozza: „vannak köztünk mérnökök, orvosok, akik e nehéz órában sokat tudnának segíteni guatemalának,,.

--

10.35/ju

- 16 -

L. M. 20

kk 18. francia lapok a csucstalálkozóról

ds-ju pi p á r i z s , 1976. február 13. /mti/

pénteken délben ér véget a 27. francia-nyugatnémet csucstalálkozó s a reggeli francia lapok elsősorban arról cikkeznek, hogy az utóbbi napok „kényszerítő eseményei„ megváltoztatták a tárgyalások súlypontját s a két kormány vezetőinek a tervezetnél jóval nagyobb figyelmet kell fordítaniok a pénzügyi problémákra. a tőzsdéken ugyanis - átmeneti csökkenés után - ismét fellobbant a spekulációs láz. a frank leértékelését és a nyugatnémet márka felértékelését cáfoló hivatalos nyilatkozatok nem érték el a várt eredményt, így a most folyó csucstalálkozó eredménye elsősorban azon mérhető majd le, hogy sikerül-e az egyre fenyegetőbb méreteket öltő spekuláció megfékezése.

a figaro rámutat: nagyon szoros együttműködésre van szükség a két ország között nemcsak pénzügyi téren, hanem a gazdaságpolitika összehangolásánál is, hiszen egyébként nem biztosítható a közös piaci „valuta-kigyó„ fenntartása, a valuták közös lebegtetése s ebből a szempontból döntő jelentősége lesz a csucstalálkozón hozandó döntéseknek.

a les échos megállapítja: a spekulációval szemben hozott eddigi rendszabályok elégtelennek bizonyultak s a francia és nyugatnémet központi bankok eddigi együttműködése nem hozta meg a várt hatást.

ugyanakkor a francia bank máris súlyos „vérvesztéséget„ szenvedett az eddigi műveletek során, ugyanis hét milliárd dollár értékű devizatartalékainak közel egyharmadát fel kellett adoznia a frank árfolyamának támogatására s még sem mutatkozik megfelelő eredmény.

az aurore vezércikkében hangsúlyozza: a spekulációs láz tovább tart a tőzsdéken, s ha giscard d'estaing a közös piac politikai tehetetlenségéről panaszkodik, ezt csak úgy lehet orvosolni, csak úgy lehet tovább haladni az integráció útján, ha előbb rendet teremtenek pénzügyi téren s elhárítják a súlyos pénzügyi válság fenyegető rémét.

--

10.45/ju

- 17 -

F. M. 20

kk 19. Lengyelország - zöldfoki-szigetek

sa-nc-ju pi ^{v. a r s ó,} 1976. február 13. /mti/
mint már jelentettük, ^{koztársaság}

pedro piresnek, a zöldfoki-szigetek miniszterelnökének lengyelországi látogatása befejeztével közleményt hoztak nyilvánosságra. a dokumentum közli: a két ország nagykövetségi szinten diplomáciai kapcsolatot létesít.

mindkét fél hangsúlyozta, hogy határozottan támogatja az afrikai népeknek a gyarmati rendszer és a fajüldözés elleni harcat. kijelentették: az angolai nép érdekeinek igazi és egyetlen képviselője az mpla. /taszsz/

--

kk 20. sajtóértekezlet - jugoszlávia

nt-ju pi b e l g r á d , 1976. február 13. /mti/

mirko kalezics, a jugoszláv külügyminisztérium szóvivője csütörtökön belgrádban megtartott sajtóértekezletén üdvözölte angola felvételét az afrikai egységsszervezetbe. „ meggyőződésünk - mondta - hogy, a felvétel logikus eredménye az eddigi fejleményeknek és ez a lépés további elismerést jelent majd az ország számára nemcsak afrikában, hanem az egész világon. az aesz-be való felvétel egyébként jelentős lépés angolának az ensz tagjai sorába történő felvétele útján is,„

a szóvivő ezután bejelentette, hogy dzsemal bijedics jugoszláv kormányfő a jövő héten, február 16-tól 18-ig hivatalos látogatást tesz franciaországban, majd ezt követően belgiumban és luxemburgban is. mint mondotta, az említett országok kormány-, illetve államfőivel sorakerülő találkozóin bijedics a kétoldalú kapcsolatok bővítéséről és időszerű külpolitikai kérdésekről folytat majd eszmecsereét.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a die presse és a dpa tudósítójának a jugoszláv -albán viszonyra vonatkozó kérdésére válaszolva a szóvivő kijelentette, hogy „ az albán sajtóban az utóbbi időben napvilágot látott durva jugoszlávellenes koholmányok nem fedik a valóságot és nem tükrözik az el nem kötelezett jugoszlávia tényleges politikáját. e megnyilatkozások ellentétesek az albán vezetők korábbi nyilatkozataival is. reméljük, hogy e durva kirohanások nem befolyásolják majd kedvezőtlenül a két ország jó szomszédi kapcsolatát, és együttműködését. ami a pristinában megtartott bünpert illeti: amelynek során albán nemzetiségű jugoszláv állampolgárokat vontak felelősségre, ez szigorúan jugoszláv belügy, amely nincs semmiféle kapcsolatban a jugoszláv-albán viszony alakulásával,„

--

11.00/ju

- 13 -

kk 21. kun béla kiállítás szimferopolban

hl/th-ju pi s z i m f e r o p o l , 1976. február 12. /mti/

a szimferopoli kun béla emlékmuzeumban a város iskolásai új kiállítási anyagot állítottak össze a magyar és a nemzetközi kommunista-és munkásmozgalom kimagasló személyisége születésének 90. évfordulója alkalmából. több kiállítási tárgy érkezett kun béla családjától, az mszmp kb párttörténeti intézetétől, a szovjet hadsereg állami levéltárától, olyan személyektől, akik együtt küzdöttek kun bélaival, valamint kecskeméti iskolásoktól.

a szimferopoli kun béla muzeumot 1963-ban nyitották meg. /taszsz/

--

kk 22. hullócsillag vagy mesterséges égi test?

rp/mh-ju pi L e n i n g r á d , 1976. február 13. /mti/

február 11-én este több ezer leningrádi volt szemtanuja egy ritka látványosságnak: a sötét égen lassan, északnyugatról délkelet felé haladva átrepült a város felett egy hatalmas kozmikus test. a lángcsóvával és fénylő felhővel körülvett meteor-szerű test 10-12 másodpercig fénybeborította az égboltot: szabadszemmel is jól kivehetők voltak a szikracsóvák, s a jelenséget sziszegő hang kísérte.

a szakemberek véleménye még eltérő: egyesek úgy vélik, hogy a „ meteor, egyike volt azoknak a világűrben keringő mesterséges égitesteknek, amelyeknek „ lejárt az idejük,„; a pulkovói csillagvizsgáló intézet igazgatója, vlagyimir krat viszont feltételezi, hogy a leningrádiak valóban egy „ hullócsillagot,„ láttak - a közép- és nagyméretű meteoritok családjából származó kozmikus testet. /taszsz/

--

11.37/ju

- 19 -

Finis

kk 23. bvt - katonai támaszpontok

et/ti/ju pi h e l s i n k i, 1976. február 13. /mti/

a béke világtanács február 16-tól akcióhetet hirdetett az indiai-óceánon található imperialista katonai támaszpontok felszámolásáért, az óceán térségének békeövezetté változtatásáért. a bvt titkárságának helsinki kiadott felhívása akcióegységre szólítja fel a világ antiimperialista erőit ebben a harcban.

a bvt felhívása rámutat arra a veszélyre, amelyet az indiai-óceánon lévő amerikai nukleáris katonai támaszpont, diego garcia kiépítése, valamint a perzsa-öbölben található amerikai bázisok jelentenek. a veszélyt tovább növeli az egyesült államoknak a terve, hogy cockburn soundban / ausztráliában, perth közelében / haditengerészeti támaszpontot épít ki. a béke világtanács elítéli az imperialista köröket, amelyek beavatkoznak az ománi nemzeti felszabadítási mozgalom harcába és fenyegetéseket intéznek a jemeni népi demokratikus köztársaság címére.

a felhívás hangsúlyozza, hogy az imperialista körök e politikájának aktív partnere a fajüldöző dél-afrikai köztársaság, amely jelenleg is katonai agressziót követ el az angolai népi köztársaság ellen.

a bvt fontos feladatnak tartja, hogy mozgósítsa a világközvéleményt az indiai-óceánon található katonai támaszpontok elleni harcra. a küszöbön álló akcióhétt e mozgósítás új szakaszát jelenti. /taszsz/

-.-

kk 24. észak-írországi - stagg

pk-ju pi l o n d o n , 1976. február 13.

patak károly, az mti tudósítója jelenti:

merlyn rees, az észak-írországi ügyekben illetékes angol miniszter, pénteken magához rendelte a térség katonai parancsnokát, rendőrkapitányát és közbiztonsági tanácsadóit. a konferenciát a gyilkos támadások, gyújtogatások, tüntetések újabb éjszakaija után hívták össze.

/ folyt. köv. /

11.55/ju

- 20 -

Fino

k 24. / észak-írországi 1. folyt./-ju

a feszültség oka az, hogy angliában, a wakefieldi fegyházban hatvanegy napi víz- és só-diéta után meghalt egy frank stagg nevű harmincnégy éves elítelt, az ira robbantóinak egyik embere, akinek azt a kérését, hogy kezeljék politikai fogolyként és szállítsák át észak-írországi büntetőintézetbe, a hatóságok nem teljesítették.

nyilván stagg halálát akarták megtorolni, amikor Londonderry, a tartomány második legnagyobb városa közelében orvlövészek megölték egy segédrendőrt és megsebesítettek egy rendőrt. az erőszakos cselekmények ulster északi-részén söpörtek végig. pokolgép robbant belfast katolikus negyedében és az további emberéletet követelt: egy férfi meghalt, két nő megsebesült. a robbanás - a rendőrség szerint - valószínűleg úgy következett be, hogy az ira pokolgépet szerkesztett vagy szállított, s véletlenül a szerkezet előbb robbant, mint tervezték. súlyos anyagi károk keletkeztek. a tűz miatt ki kellett lakoltatni családokat, köztük gerry fittet, a katolikus sdip párt főtitkárát és hozzátartozóit.

belfastban fokozták az őrzőerők tevékenységét, de nem tudták elaltatni az emberek félelmét a szélsőséges republikánusok offenzívájától. szokatlanul sokan nem jelentkeztek munkára, mert házukba zárkóztak. belfast nyugati részén nem jártak az autóbuszok, s a taxisofőrök sem merészkedtek ki.

stagg családja felszólította az ira ideiglenes szárnyát arra, hogy ne tetézzék újabbakkal a tragédiát. a sinn feini mozgalom ideiglenes szárnya azonban ezt nyilatkozta: „ a republikánus mozgalom stagg halálát becsületbeli adósságnak fogja fel és ahogy ezekkel tenni illik: vissza is fizeti, „ emiatt angliában is különleges készültség volt.

az ír köztársaság minisztertanácsát pénteken összehívták a helyzet tanulmányozására. stagg-et a politikai határon túl, írországon kívülről akarják ugyanis eltemetni, és a dublini kabinet nem kívánja azt, hogy a „ provók, „ katonai dísztemetést adjanak társuknak.

a feszültséget még inkább növelte az a fejlemény, hogy a belfasti próbaparlament, az ugynevezett konvent, eredménytelen alkudozások után megint feloszlott. az ülésekkel párhuzamosan tárgyalt az uuuc nevű protestáns koalíció és a katolikus sdip párt vezetősége arról, hogy megalakulhat-e a tartomány élén egy protestáns-katolikus vegyes önkormányzat. a protestánsok ezuttal is nem-et mondtak. ez volt az angol kormány második próbálkozása arra, hogy a konvent révén politikai megoldást találjon a konfliktusra.

-.-

12.07/ju

- 21 -

Fino

k 25. nyugat-szahara -2.

fm/fm-ju pi t r i p o l i , 1976. február 13. /mti/

tripoliban befejeződtek huari bumedien algériai államfő és moamer el-kadhafi libiai köztársasági elnök politikai tárgyalásai. a tripoli rádió tájékoztatása szerint a két ország államfője csütörtökön délután 16.00 órától pénteken hajnali 2.00 óráig - vagyis 10 órán át - megszakítás nélkül tanácskozott.

a rádió közelebbi részleteket nem közölt az algériai-libiai csúcstalálkozón megvitatott témákról. nyugati hírügynökségek azonban ,, biztosra,, veszik, hogy a tárgyalás homlokterében a nyugat-szaharai ügy állt. /afp/

..-

kk 26. együttműködési értekezlet - postaiüg y

nc-sa-ju pi h a v a n n a , 1976. február 13. /mti/

havannában megkezdte munkáját a szocialista országok postai- és távközlési együttműködési szervezetének x. miniszteri értekezlete. a tanácszáson a kgst-tagországok, valamint a vdk és a knck vesz részt. a magyar delegációt horn dezső, közlekedési- és postaiügyi miniszterhelyettes vezeti.

a résztvevők felmérik a szervezetnek az előző, 1973. évi ulanbatori konferenciája óta végzett munkáját. megvitatják a szocialista országok együttműködése kiszélesítésének és elmélyítésének kérdéseit. a tanácskozás napirendjén a következők szerepelnek: rádiós- és televíziós együttműködés, postai- és távközlési kapcsolatok. /az adn alapján/

..-

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kk 27. libia

fm/fm-ju kt k a i r ó , 1976. február 13. /reuter/

omar abdallah meheisi százados, a libiai forradalmi parancsnokság tanácsának volt tagja - aki a napokban politikai menedékjogot kért és kapott egyiptomban - az al ahram kairói napilap pénteki számában megjelent nyilatkozatában azt mondta: a libiai forradalmi parancsnokság tanácsában lezajlott vita után kénytelen volt elmenekülni hazájából.

/ folyt. köv./

12.28/ju

- 22 -

kk 27. / libia ... 1. folyt./-ju

a vita célja az volt, hogy ,, rávilágítsanak kadhafi hibáira és arra készítsék őt, hogy térjen vissza a forradalom által meghatározott irányvonalra,,.

egyidejűleg tagadta, hogy az 1975. augusztusi vita államcsiny-kísérlét lett volna.

a reuter értesülése szerint libiában 30 további tiszttel együtt őrizetbe vették a legfelsőbb forradalmi parancsnokság tanácsának másik tagját, basir havadi őrnagyot. /mti/

..-

kk 28. sztrájkok spanyolországban

sa-nc-ju kt m a d r i d , 1976. február 13. /mti/

spanyolországban folytatódik a sztrájkharc. csütörtökön madridban, katalóniában és az aszturiai bányavidéken 150 ezer dolgozó szüntette be a munkát. a fővárosban 75 ezer építőipari munkás követelte a már aláírt kollektív szerződés hatályba léptetését. katalónia nagy ipari városaiban több mint 10 ezer textil- és fémipari munkás vett részt a sztrájkakciókban. /adn/

..-

kk 29. rövid hírek

or-ju kt 1976. február 13. /mti/

p e k i n g : cdu

csiao kuan-hua kínai külügyminiszter pénteken pekingben fogadta alfred dreggert és werner marxot, a cdu vezető politikusait. a két nyugatnémet kereszténydemokrata képviselő előzőleg egy kínai páncélos hadosztályt tekintett meg. /dpa/

/ folyt. köv./

12.32/ju

- 23 -

13.05

29. / rövid hírek ... 1. folyt./-ju

h e l s i n k i : rendőrsztrájk

pénteken mintegy hatezer rendőr lépett sztrájkba finnországbán, magasabb béreket, a nyugdíjkorhatár csökkentését, valamint az állomány növelését követelve. Szakszervezetük és a munkaügyi minisztérium közti tárgyalások hajnalban félbeszakadtak, miután a szakszervezet nem volt hajlandó engedni béremelési követeléséből. /upi/

m a n i l a : földrengés

pénteken középerős földrengés rázkódtatta meg manila környékét. a fülöp-szigetek fővárosában ezrek rohantak az utcára. személyi sérülésekről és anyagi károkról nem érkezett jelentés. /ap/

..-

kk 30. rudé právo - a fegyverkezés korlátozásáról

ht/dm-ju kt p r á g a , 1976. február 13. /mti/

a rudé právo pénteki számában a hadászati fegyverek korlátozásával kapcsolatos kommentárjában rámutat:

az utóbbi időben az amerikai sajtó és ^{sz}amerikai propaganda egyre gyakrabban intéz felhívásokat a hidegháborús politikára való visszatérésre és állítja, hogy megromlottak a kapcsolatok a szovjetunióval. a jövő kérdése - huzza alá a cskp sajtóorgánuma -, hogy ez csupán a választási kampány taktikája-e, vagy pedig az amerikai külpolitika mélyebb és leplezett irányzatait mutatja.

a hadászati támadófegyverek korlátozásával kapcsolatos minden újabb szerződésnek - amennyiben az a célja, hogy a nemzetközi helyzet javulásának irányában hasson, - feltétlenül és mindenekelőtt a jelenlegi stratégiai erőviszonyokból kell kiindulnia és szavatolnia kell az egyenjogúságot a tárgyalások valamennyi résztvevője számára azzal, hogy egyetlen fél se juthasson előnyökhöz mások kárára. az egyesült államok bizonyos körei ugyanis éppen ilyen egyoldalú előnyök megszerzésére törekednek, amelyek megváltoztatnák az erőviszonyokat.

/ folyt. köv./

12.45/ju

- 24 -

F. 13.18

kk 30. / rudé právo ... 1. folyt./-ju

ennélfogva, - állapítja meg végezetül a rudé právo - az egyesült államok jövőbeni állásfoglalásától függ, hogy mikor sikerül tető alá hozni a hadászati támadófegyverek korlátozásával kapcsolatos hosszútávú szerződést, amely döntő módon befolyásolhatná a nemzetközi helyzetet egészében véve, és ösztönözné a leszereléssel kapcsolatos további tárgyalásokat. /ctk/

..-

kk 31. államcsiny nigériában

wa/ti-ju kt

l a g o s , 1976. február 13. /mti/

a nigériai hadsereg katonatisztjeinek egy csoportja pénteken reggel lagosban megdöntötte muritala mohammed tábornok köztársaság elnök héthónapos uralmát. a hírt a nigériai rádióadó közölte pénteken délelőtt, s ezt a jelentést megerősítette a fővárosban működő brit és amerikai nagykövetség is. gyorsan hírt adott az eseményről a johannesburgi rádió is. muritala mohammed sorsa nem ismeretes.

a brit külügyminisztérium szóvivője szerint a puccs fél tízkor kezdődött. a nigériai rádió katonazenét sugárzott, majd egy alezredes, aki nem nevezte meg magát, a következő hírt olvasta be: „ muritalát megfosztottuk tisztségétől, s a fiatal forradalmárok megdöntötték kormányát is. minden minisztert eltávolítottunk, kivéve azokat, akik a fegyveres erők és a rendőrség kötelékébe tartoznak. őket újra alkalmazni fogjuk, „ a közlemény szerint „ további utasításig az ország határait, minden repülőterét és kikötőjét lezárták, valamint délután hat órától reggel hat óráig kijárási tilalmat rendeltek el. felfüggesztették az ország 19 katonai kormányzójának végrehajtó jogkörét, s a szövetségi államokat katonai parancsnokok irányítják majd. felszólították az ország népét, hogy figyelje a rádió adását, mivel újabb közleményt fognak beolvasni. a rádió azóta ismét katonazenét sugároz. a reuter szerint lagosban a rádióadást megelőzően lövöldözés hallatszott, s egyes ellenőrizhetetlen jelentések szerint lövések dördültek el a katonai főparancsnokságon is. ez az épület volt a színhelye tavaly július 29-én annak a vértelen puccsnak, amely megdöntötte jakubu gowon tábornokot, a volt elnököt. emlékeztet, hogy gowon abban az időben kampalában volt: résztvett az afrikai egységsszervezet csúcserővezetletén. a tavalyi államcsiny vezetője, muritala mohammed gowon közvetlen környezetéhez tartozott, miután átvette a hatalmat, számos intézkedéssel járult hozzá az ország fejlesztéséhez: legfigyelemreméltóbb intézkedése az ország közigazgatásának átszervezése. az aesz legutóbbi rendkívüli csúcserővezetletén addisz abebában nigéria sikeresen állt az angolai népi köztársaság jogai mellett, s elítélte a szakadár szervezeteket. /ap, reuter, afp/

..-

13.20/ju

- 25 -

F. 13.18

kk 32. olasz kormány

mp-ju kt

r ó m a , 1976. február 13. /mti/

moro miniszterelnök betöltötte a belügyminiszteri posztot is új kormányában, miután forlani hadügyminiszter, akinek átmeneti időre felajánlotta ezt a tárcát, visszautasította, és a beiktatáskor maga a kormányfő vette át ideiglenesen a tisztséget. néhány órával később moro francesco cossiga tárca nélküli miniszterre bízta a fontos minisztériumot. cossiga pénteken letette a hivatali esküt, s ezzel lezárultak a kormányalakítás körül támadt viharok, amelyeket az idézett elő, hogy gult, a volt kormány belügyminiszterét, súlyos korrupcióval vádolják a lockheed vesztegetéseit feltáró dokumentumok.

gui moro egyik legközelebbi párthívének számít, s a kormányfő igyekezett olyan helyzetet teremteni, hogy ha tisztázódik a korrupciós botrányban játszott szerepe, a volt belügyminiszter visszatérhessen a kormányba. ezért ideiglenes jelleggel próbálta betölteni ezt a kulcsminisztériumot. igyekezete azonban ellenzésre talált a kdp más köreiből, s így végül fel kellett adnia elképzelését. a kormányalakítás körül dúlt viták is jelzik, mennyire ingatag moro új kormánya, elsősorban a saját pártján belüli mélységes ellentétek, állandó viták miatt.

az új moro-kormány első ülésén kinevezi az államtitkárokat és jóváhagyja a programot, amelyet a kormányfő jövő hét csütörtökön terjeszt a képviselőház elé bizalmi vitára.

a kormányválság megoldásával véglegesen rögzíthették a pártkongresszusok időpontját is. így a szocialista párt március 3-7 között tartja kongresszusát Rómában, a kereszténydemokrata párt pedig március 19-22 között, ugyancsak a fővárosban. /magyar/

kk 33. sohyo

éb-ju már

éliás béla, az mti tudósítója jelenti: mint már közöltük,

pénteken befejezte kétnapos rendkívüli országos értekezletét a japán szakszervezeti főtanács /sohyo/. a tanácskozáson elhangzott beszédében icsikava makoto, az ország legnagyobb szakszervezeti szövetségének elnöke felhívta a munkásokat és az alkalmazottakat, indítsanak tömegmozgalmat annak kikényszerítése végett, hogy a konzervatív kormány folytasson alapos vizsgálatot a lockheed-botrány ügyében, hozzá nyilvánosságra a megvesztegetett japán politikusok nevét és a legszigorúbban járjon el ellenük.

/ folyt. köv. /

13.30/ju

- 26 -

R 1355

kk 33. / sohyo ... 1. folyt./-ju

a sohyo országos értekezlete határozatban támogatta ezt a követelést és a szakszervezeti szövetség vezetői elhatározták, hogy a jövő hét elején nagyszabású tüntetéseket tartanak. a jövő szerdára a sohyo nagygyűlést hirdetett meg tokióban. a gyűlés résztvevői követelni fogják, hogy mondjon le a miki takeo vezette konzervatív kormány és tartsanak választásokat Japánban.

a sohyo országos értekezletén megvitatták és jóváhagyták a rövidesen megkezdődő tavaszi offenzíva akcióprogramját, legfőbb követeléseit. a hat pontos program egyebek között követeli a bérek husz százalékos emelését, valamint a közalkalmazottak sztrájkjogának helyreállítását.

-.-

kk 34. Lockheed

mp-ju kt

r ó m a , 1976. február 13.

magyar péter, az mti tudósítója jelenti:

a római ügyészség hivatalosan megkapta a washingtoni szenátus szenátor vezette bizottságától a lockheed vesztegetéseit dokumentáló iratokat, s ennek alapján megindult a vádemelési eljárás az iratokban szereplő személyek ellen.

az iratok tanúsága szerint a lockheed 1972-ben egy ügyvédi iroda és egy állítólagos /valójában nem létező / kereskedelmi cég közvetítésével több mint két millió dollárral korrumpálta az olasz hadügyminisztérium vezetőit 14 darab hercules c-130 típusú katonai szállítógép eladására céljából. a gépek az olasz légierő egy tábornoka kijelentése szerint nem is alkalmasak olaszország számára / hiszen több ezer kilométeres távolságok átrepülésére szolgálnak /, megvásárlásuk miatt az olasz légierő lemondott a herculesnél jóval olcsóbb és saját céljainak jóval megfelelőbb francia katonai gépek vásárlásáról, valamint a g-222 típusú olasz szállítógép kifejlesztéséről. a hadügyminisztérium élén a kérdéses időpontokban gui kereszténydemokrata, majd tanassi szociáldemokrata politikus állt.

a korrupciós botrány óriási felháborodást váltott ki az olasz sajtóban és közvéleményben. ennek hatására gui kénytelen volt lemondani arról, hogy újra miniszteri tárcát kapjon a kormányban.

/ folyt. köv. /

13.37/ju

- 27 -

R 1400

kk 34. / Lockheed 1. folyt./-ju

az ügyészség megkezdte a vizsgálatot és három bűnvádi eljárásról szóló értesítést küldött a közvetítőként szereplő ügyvédi iroda és át-kereskedelmi vállalat vezetői címére. a vizsgálat a közvélemény nyomására kiterjedtnek ígérkezik. az ügy főszereplői, a miniszterek ellen azonban az ügyészségnek nem kell hatáskörében vádat emelni a parlament illetékes bizottságának hozzájárulása nélkül.

az okp, és nyomában más pártok is kérték a parlament külügyi, illetve vádemelési bizottságának összehívását, valamint azt, hogy a kormány számojon be teljes részletességgel a szegyeteljes botrány háttéréről a törvényhozásnak. a kommunista képviselők rámutatnak, hogy a herculeshez hasonlóan a starfighter gépek is politikai és korrupciós nyomás eredményeként kerültek az olasz légierő használatába, s hogy e gépeknek majdnem fele baleset következtében megsemmisült azóta.

kk: 35. Lengyel-nyugatnémet

bj/um már b o n n , 1976. február 13.

bochkor jeno, az mti tudósítója jelenti:

a nyugatnémet szélsőjobboldal napról-napra erősebb nyomást gyakorol a szövetségi tanácsra, hogy utasítsa el a lengyel-nyugatnémet megállapodások parlamenti ratifikálását.

a megállapodásokat a jövő héten várhatóan nagy többséggel szavazza meg /második és harmadik olvasásban való tárgyalás után/ a szövetségi gyűlés, mert az spd-fdp koalíció számíthat 10-12 kereszténydemokrata szavazatra is.

ezt követően azonban - mint már jelentettük - a ratifikációs törvénytervezet a cdu-csu többségű szövetségi tanács elé kerül jóváhagyásra március 12-én. korábban bizonyosnak látszott, hogy a bundesrat mégis igent mond a ratifikálásra, mert a saarvidéki kisebbségi cdu-kormány /tekintettel a tartománygyűlési patti-helyzetre/ jelezte, hogy nem gördít nehézségeket a megállapodások útjába. ezt a lehetőséget azonban megkérdőjelezte, hogy időközben alsó-szászországban is cdu-kormány alakult. így nehezen képzelhető el, hogy 21 szavazatos abszolút többséget kapjanak a szerződések.

/folyt.köv./
13.45/um

- 28 -

fi 1470

kk 35. /lengyel- ..folyt./um

a cdu-ban persze sokan látják - helmut kohl és csoportja -, hogy az elutasításnak, amelyet szívük szerint akarnak, kellemetlen következményei lehetnek az október elejéig tartó választási harcban. az ő részükről hangzott el nem egy olyan javaslat, amely a döntés elodázására irányul. /felszólítani a kormányt új tárgyalásokra vagy elhalasztani a ratifikálást egy későbbi időpontra, lehetőleg az őszre/.

ezekre az elképzelésekre helmut schmidt kancellár a süddeutsche zeitung pénteki számában közölt interjújában határozott nemet mondott. az ellenzék tehát - bármennyire nehezebbre esik is - hamarosan színt kell vallania.

bonni megfigyelők számítanak rá, hogy az ultrajobboldali franz josef strauss /csu/ érvényre juttatja akaratát az uniópártokban és ezzel kiprovokálja a nyílt konfrontációt a választási küzdelemben.

ez a véleménye a pénteki nyugatnémet sajtónak is. a kölni stadt-anzeiger rámutat: a cdu-csu politikusai eljutnak egy olyan pontra, amikor már nem is érdemes velük vitázni. a lap utoljára figyelmezteti ismét az ellenzéki kancellárjelöltet: „helmut kohlnek és embereinek meg kell már végre érteniök, hogy ennél kedvezőbb megállapodások nem lehetségesek. aki zátonyra futtatja őket, az elzárja lengyelországgal a megbékélés minden lehetőségét, mégha folyton azt bizonygatja is, hogy megbékélést akar,„.

a süddeutsche zeitung tanácsalannak nevezi kohlt, de felhívja figyelmét, hogy „döntenie kell. nincs semmi értelme az időhúzásnak az időnyerés céljából ...azál is számolnia kell kohlnak, hogy a csu mindent elkövet egy egységes front kiépítésére a bundesratban,„.

a szélsőjobboldali die welt kommentátora örül: „az unióban egyre erősödik a hajlam az elutasításra. a bundestag-frakcióban eleve robbanékony a hangulat. fokozottan elszigetelődik az a tucatnyi képviselő, aki igent akar mondani a megállapodásokra,„. a lap elutasítást vár a szövetségi tanácsban, mert - mint írja - „csak kevesen vannak bonnban, akár az ellenzékben, akár a kormányban olyanok, akik a szövetségi tanácsnak a szerződésekhez való hozzájárulását nem száműzték még a jámbor óhajok birodalmába,„.

-.-

-- 29 -

13.48/um

fi 1470

✓
kk' 36. havasi ferenc - moszkvai fogadás

br/um már m o s z k v a , 1976. február 13./mti/

rapai gyula, hazánk moszkvai nagykövete pénteken fogadást adott havasi ferenc miniszterelnök-helyettes tiszteletére. a minisztertanács elnökhelyettese a szovjet kormány meghívására ötnapos látogatást tett a szovjetunióban.

a látogatás folyamán a miniszterelnök-helyettest fogadta ignatyij novikov, vlagyimir novikov, zija nurijev, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettese. fogadta havasi ferencet konsztantyin katusev, az szkp központi bizottságának titkára.

és nyikolaj tyihonov, a miniszterelnök-helyettes moszkvában találkozott szemjon szkacskovval, a külgazdasági kapcsolatok állami bizottságának elnökével és a szovjet kormány több miniszterével. moszkvai megbeszéléseinek fő témája a magyar-szovjet gazdasági együttműködés időszere kérdéseinek és távlati terveinek megvitatása volt. havasi ferenc ellátogatott egy moszkva-környéki bányüzembe is, ahol a szovjetunió egyik legkorszerűbben felszerelt szénbányáját tekintette meg.

a péntek déli fogadáson szovjet részről megjelent vlagyimir novikov miniszterelnök-helyettes, szemjon szkacskov, a külgazdasági kapcsolatok állami bizottságának elnöke, borisz bratcsenko szénbányászati miniszter, viktor krotov energetikai miniszter, grigorij zolotuhin begyűjtési miniszter, nyikolaj rogyionov külügyminiszter-helyettes, olimp csukanov, az szkp központi bizottságának osztályvezető-helyettese, a kb ágazati osztályainak több vezető munkatársa, miniszterhelyettesek és más hivatalos személyiségek.

magyar részről jelen voltak havasi ferenc kíséretének tagjai, valamint a moszkvai magyar nagykövetség, a kereskedelmi kirendeltség és a kgst-képviselő vezető diplomatái. a fogadás szívélyes, baráti légkörben zajlott le.

--

- 30 -

13.50/um

F 1930

kk 37. angola - aesz - taszsz

pn-ju kt m o s z k v a , 1976. február 13. /mti/

vlagyimir petrov, a taszsz kommentátora írja:

az angolai népi köztársaság /ank/ elleni imperialista összeesküvés kudarcba fulladt. egyre több ország ismeri el az agostinho neto elnök vezette köztársaságot. jelentős esemény volt az angolai népi köztársaság felvétele az afrikai egységszervezetbe. /aesz/.

az ank felvétele az aesz-be a legszemlétebben bizonyítja, hogy megbukott az a kampány, amelyet a nyugati burzsoa sajtó, nyugati politikai személyiségek és a pekingi vezetők folytatnak hónapok óta az angolai nép törvényes kormánya ellen. a nyugati propaganda meg akarja akadályozni, hogy angola határozottan szakítson gyarmati múltjával, megkísérli mindenféle módon igazolni a dél-afrikai csapatok angolai behatolását, s ezeket a törekvéseit leplezendő, igyekszik befektetni az mplat, kétségbe vonni annak a segítségnek a jogosságát, melyet a szovjetunió és más szocialista országok nyújtanak az ank kormánynak.

a szocialista országok angolai belügyekbe való „beavatkozásáról”, szóló rágalmak szerzői ugyanakkor tudatosan semmibe veszik azt a tényt, hogy a szovjetuniótól és más szocialista országoktól származó segítség teljes mértékben megfelel az ensz alapokmányának, mivel ezek az országok az angolai törvényes kormányt támogatják annak kérésére.

támogatva az angolai népi köztársaságot, a szocialista országok nem sértenek meg egyetlen magukra vállalt nemzetközi kötelezettséget sem. csupán az ensz dekolonizációs nyilatkozatának szelleme és betűje szerint cselekednek.

másképp áll a dolog azokkal, akik szítják a szocialista országok elleni kampányt. támogatva a fajüldöző dél-afrikai rezsim angolai intervencióját, fegyvert szállítva a szakadároknak, közreműködve zsoldosok toborzásában holden roberto és jonas savimbi bandái számára a nyugat és az imperialistákkal együtt fellépett peking durván megsérti az államközi kapcsolatok normáit. a nyugati és a maoista propaganda semmiféle fogásai nem tudják meggyőzni a világmérvéleményt az ellenkezőjéről.

/taszsz/
/ folyt. köv./

14.02/ju

- 31 -

F 1931

kk 37. / angola ... 1. folyt./-ju

a d d i s z / a b e b a

az afrikai egységszervezet addisz abebai titkárságán alap-
talan rágalomnak minősítik az angolai népi köztársaság aesz-fel-
vétele körüli nyugati sajtókampányt - írja a taszs-z tudósító-
ja. a független afrikai államok többsége elismerte az ank-t
és ez a folyamat folytatódik. az aesz alapokmánya szerint a
szavazásnál az egyszerű többség is elegendő ahhoz, hogy vala-
melyik államot felvegyenek a szervezetbe. az aesz-alapokmány
semmiféle más rendelkezést nem tartalmaz, a nyugati saj-
tó tehát meg akarja téveszteni a világgözüvéleményt, amikor azt
állítja, hogy az aesz-tagsághoz a szavazatok kétharmada szük-
séges.

az angolai népi köztársaság küldöttsége - közölték az aesz
titkárságán - részt fog venni a szervezet miniszteri tanácsá-
nak legközelebbi ülészakán, mely február 23-tól addisz abeba-
ban költségvetési kérdésekkel foglalkozik majd. /taszs-z/

-.-

kk 38. teng hsziào-ping

ae-ju már p e k i n g , 1976. február 13.

aczel endre, az mti tudósítója jelenti:

a kínában időző jobboldali nyugatnémet parlamenti képvise-
lők pénteken ellátogattak a pekingi műszaki egyetemre és kísé-
retük közlései szerint itt is / akárcsak a pekingi egyetemen / fal-
ragaszok tucatjai támadják, alig lezgett módon teng hsziào-ping
miniszterelnök-helyettesét, az elhunyt csou en-laj másfél éven át
volt helyettesét.

/ a pei-tan-n /

megírják egy ,, kapitalista uton járó személyről,, - ez
volt teng eposzi jelzője a ,, kulturális forradalom,, idején -
hogy hosszú ideig együttműködött liu sao-csi volt államelnök-
kel / ma ő a reakció megtestesítője/, arra használta fel 1973-ben
visszaszerzett hatalmát, hogy támadja a ,, proletárdiktatúrát
és mao elnök vonalát,, szemére vetik a ,, macska-egér,, hason-
latot, amely szerint ,, mindegy, hogy a macska fekete, vagy fe-
hér, a lényeg az, hogy megfogja az egeret,, e pragmatikus prog-
ramot teng 1962 júliusában, a kínai ifjúsági szövetség 7. kongressz-
zusán terjesztette elő.

/ folyt. köv./

14.15/ju

- 32 -

14.15.95

kk 38. teng hsziào-ping 1. folyt./-ju

ugyancsak a megbirált számlájára írják, hogy szerinte
kína elmaradottságát kell elsősorban leküzdeni, nem pedig az
osztályharcot föláncszemként megragadni. a termelési viszonyok
fejlettségének és a termelőerők viszonylagos elmaradottságának
ellentmondását liu sao-csi fogalmazta meg a kkp 8. kongressz-
sán, 1956-ban. teng annakidején liuval tartott.

a teng hsziào-pinget ért bírálatok nyilvánvalósága elle-
nére a pekingi műszaki egyetem vezetői nem voltak hajlandók
nyugatnémet beszélgetőpartnereik előtt a ,, macska-egér,, ha-
sonlat szerzőjét azonosítani.

pekingi politikai megfigyelők szerint ez sem meglepő. a sze-
mélyek ellen folytatott kínai politikai kampányok régi hagyomá-
nya, hogy hosszú ideig csak az illetőnek a ,, nézeteit,, bírál-
ják, s amikor már teljesen sarokba szorult, amikor már mindenki
előtt nyilvánvaló, hogy ,, hibás uton,, járt, csak akkor ,, mond-
ják be a mattot,,: közlik vele, hogy róla van szó, nem másról...

-.-

kk 39. helsingőri és párizsi tanácskozás - pravda

it-ju máru m o s z k v a , 1976. február 13. /mti/

a pravda keddi számában ,, két konferencia,, címmel megjelent
kommentárjában a .vernov a következőket írja:

az utóbbi időben a nyugati sajtó egyik központi témája a
szociáldemokraták és a kommunisták közötti kapcsolatok kérdése.
különösen széleskörű vita bontakozott ki két eseménnyel: a
18 nyugat-európai szocialista és szociáldemokrata párt vezetők-
nek január 18-19-i helsingőri konferenciájával és a szocialis-
ta pártok vezetőinek egy héttel később, párizsban megrendezett
találkozójaival kapcsolatban. mindkét tanácskozás napirendjén
a kommunista pártokhoz való viszony kérdése foglalta el a leg-
fontosabb helyet.

/ folyt. köv./

14.30/ju

- 33 -

14.15.95

kk 39. / helsingőri ... 1. folyt./-ju

ez a tény magában véve kedvező. a szocializmus egyre növekvő szerepének, a kommunista mozgalom nemzetközi tekintélyének, a kommunista pártok pozíciói megerősödésének eredményeként több nyugati országban tartós kapcsolat alakult ki a kommunista párt és a szocialista, vagy szociáldemokrata párt között.

korunk egyik legfontosabb kérdése: hogyan lehet megőrizni és megerősíteni az enyhülést, hogyan lehet megakadályozni, hogy a reakció az enyhülés és a társadalmi haladás ellen használja fel a kapitalizmus válságának kiéleződését. ezért különösen azok felelősek, akik a munkásosztály, a dolgozó tömegek nevében tevékenykednek. a történelmi tapasztalatok már bebizonyították, hogy a nemzetközi munkásmozgalom megosztottsága az egész emberiség számára súlyos következményekkel járhat.

vajon mi ezzel kapcsolatban a nemzetközi szociáldemokrácia álláspontja? a szociáldemokrata vezetők legutóbbi tanácskozásai nem adtak választ erre a kérdésre. a helsingőri találkozót sajtóértesülések szerint éles ellentétek jellemezték, s a résztvevők nem jutottak egységes álláspontra.

figyelemre méltó, hogy a kommunistákkal való együttműködés ellenzőinek egyik legfőbb érve ,, a nyugati kapitalista országoknak a nato-val szemben fennálló kötelezettségeire,, való utalás volt. nyilvánvaló, hogy ebben szerepet játszott az óceán tulsó partjáról érkezett egyértelmű fenyegetés is: sajtóközlemések szerint washington a találkozót megelőzően nagykövetei útján a szociáldemokrata vezetők értésére adta, hogy a kommunistákkal való együttműködést ,, nemkívánatosnak,, a kormányban való részvételüket pedig ,, megengedhetetlennek,, tartja.

a nato érdekeit a munkásosztály, a nép érdekei elé helyező szociáldemokrata vezetők álláspontja éles ellentmondásban áll korunk egyik legfontosabb feladatával: a demokratikus erők összefogásának szükségességével a jobboldali, reakciós, sőt fasisztabarát erők ellen.

/ folyt. köv./

14.50/ju

Fi 15'10

- 34 -

kk 39. / helsingőri ...2. folyt./-ju

vajon a kommunistaellenes politika mellett kitartó szociáldemokrata vezetők fel tudják-e fogni, hogy álláspontjukat elkerülhetetlenül a hidegháboru maradványának kell minősíteni? hiszen a kommunistaellenesség azt jelenti, hogy nem hajlandók figyelembe venni korunk valóságát, a szocializmust, a népek törvényes jogait. a kommunistaellenesség nemcsak hogy elzárja az utat a szociális szempontból egymáshoz közel álló, s végső soron azonos érdekei társadalmi erők együttműködése előtt, hanem a nemzetközi feszültség újabb kiéleződésének, az agresszív és háborus erők álláspontjai megerősödésének veszélyével is fenyeget.

a szocialista pártok január 24-25-én párizsban lezajlott találkozásán a francia, az olasz, a spanyol, a portugál, a belga, a luxemburgi és a holland szocialisták vezetői vettek részt. a burzsoa sajtó joggal írta róluk, hogy elégedetlenségüket fejezték ki az egyesült államok erőszakossága, a nyugat-európai országok belügyeibe való nyilvánvaló beavatkozása miatt. e szempontból a párizsi találkozón szemmel láthatóan más álláspont érvényesült, mint a helsingőri konferencián. a résztvevők leszögezték, hogy kitartanak az ,, új stratégia,, mellett, amely szerint az egyesült államoktól független, ,, atlanti színezet,, nélküli politikát kell keresni az egyes országok és általában nyugat-európa számára, a kapitalizmus válságára pedig csak szocialista megoldás létezik. egyesek közülük kijelentették, hogy a szocialista mozgalom összeegyeztethetetlen a kommunistaellenességgel.

nehéz lenne megmondani, hogy ezek a nézetek milyen arányban képviselik a nyugat-európai szocialista pártok valódi álláspontját. de már maga az a tény is kedvező, hogy a jelenlegi, felelősségteljes időszakban ilyen nyilatkozatokra sor került. emellett azonban tény az is, hogy a párizsi találkozó résztvevői nem jutottak egységes álláspontra a kommunistákkal való együttműködés kérdésében.

nyilvánvalóan nemcsak a figyelemreméltó, hogy a szocialisták és szociáldemokraták körében erősödik a munkásmozgalom különböző politikai áramlatai közötti akcióegységre irányuló tendencia. nem kevésbé fontos az is, hogy milyen értelmet tulajdonítanak az együttműködés eszméjének, s milyen cél érdekében akarják felhasználni. a baloldali erők egysége, szövetsége eszméjének növekvő népszerűségét nem szabad egy-egy párt érdekében, konjunkturális célok érdekében kihasználni. /fazekasné/

15.9/ju

- 35 -

Fi 15'20

kk: 40. vendégmunkások - jugoszláv kormány

nt bh már b e l g r á d , 1976. február 13. /mti/

a jugoszláv kormány e héten tartott ülésén foglalkozott az ideiglenesen külföldön, főként a nyugat-európai országokban dolgozó jugoszláv vendégmunkások fokozatos hazatérésének és az országon belüli foglalkoztatásának kérdésével.

az ülésről kiadott közlemény szerint a kormány akcióprogramot és intézkedéseket hagyott jóvá, amelyeknek az a célja, hogy a hazatérőknek részben a szocialista szektorban biztosítsanak munkát, részben pedig tegyék lehetővé számukra, hogy „saját termelőeszközökkel egyéni munkát végezzenek,„ ehhez megfelelő helyiségek biztosítására, ár, adó és hitelpolitika kidolgozására van szükség.

--

kk: 41. angola - zsoldosok

pn bh kt 1976. február 13. /mti/

w a s h i n g t o n

csupán néhány kilométernyire délre washingtontól a virginia állambeli erdőségekben külön kiképzőtábort létesítettek, ahol - amint a washington star news című lapból kiderül - katonai kiképzést kapnak azok a zsoldosok, akik készek angolában harcolni a szakadár szervezetek oldalán a törvényes kormány ellen.

a koreai és a vietnami háború volt „veteránjai,„ az ott elkövetett bűntetteiket most pénzért hajlandók megismételni afrikában. a lap szerint a veterans opportunity project nevű toborzó szervezet csak washington környékéről legalább ezeröttszáz zsoldost akar küldeni a legközelebbi jövőben angolába. az egyik kiképző tiszt az ap hírügynökségnek elmondotta, hogy ebben a táborban csak alapkiképzést kapnak, továbbképzésükre már afrikában kerül sor. hasonló kiképző táborok vannak los angelesben, philadelphiaban, baltimore-ben és más városokban. a toborzó szervezet egyik vezetője a washington star news tudósítójának elmondotta, hogy egy csoport amerikai „önkéntes,„ már megérkezett angolába.

/folyt. köv./

- 36 -

15.15 bh *le 15.20*

kk: 41. /angola ... folyt./ bh

a washingtoni igazságügyminisztérium a zsoldosképzésről beszámoló lapjelentések alapján vizsgálatot indított az ügyben./taszsz, ap, upi/

r ó m a

az olasz kommunista párt parlamenti képviselőinek egy csoportja - köztük berlinguer, longo, pajetta, segre, és mások - interpellációban sürgeti a külügyminisztert, hogy olaszország ismerje el angola törvényes kormányát, az angolai népi köztársaságot. az okp sürgeti azt is, hogy az olasz kormány lépjen fel az elismerés érdekében az egk többi kormányánál is.

egy másik interpellációban az okp leleplezi, hogy milanóban jelenleg toborzás folyik a légierő ejtőernyősei körében angolába küldendő zsoldosok összegyűjtésére. az okp követeli, a kormány akadályozza meg, hogy olaszországból fegyverek és zsoldosok induljanak utnak angolába a polgárháború szakadár erőinek támogatására./mti/

--

kk: 42. new york times - usa-angola

pn bh kt n e w y o r k , 1976. február 13. /mti/

a pénteki new york times szerkesztőségi cikke felszólítja a washingtoni kormányt, most, hogy az aesz angola törvényes kormányként ismerte el az mpla-t, az egyesült államok változtassa meg angolai politikáját. a terjedelmes cikk rámutat, hogy henry kissingernek és gerald fordnak be kell szüntetnie az angolai segítség leállítását miatt a kongresszust illető vádaskodásaikat. nagyobb politikai bátorság kell ahhoz, hogy „eleget,„ kiáltunk, mint ahhoz, hogy továbbra is nagy pénzeket és fegyvereket küldjünk, amelyeket - mint az utóbbi napokban kiderült - a fehér zsoldosok szivesebben fordítanak egymás ellen, mint az ugynevezett ellenség ellen - írja a lap.

ha az egyesült államok a jelenlegi körülmények között felújítaná az angolai segítyt, ezzel szembekerülne az egész nem fehér afrikai képviselő szervezetekkel, az aesz-szel s kitenné magát olyan vádnak, hogy hidegháborús célokból meghosszabbítja a vérontást angolában. az egyetlen hasznos dolog most az volna, megvizsgálni hogyan reagáljon az egyesült államok a megváltozott helyzetre - írja egyebek között a new york times.

/reuter/

le 16.20

--

- 37 -

kk, 43. francia - nyugatnémet csucs - befejezés

ds bh sn p á r i z s , 1976. február 13./mti/

pénteken délben véget ért a nizza közelében rendezett francia-nyugatnémet csucstalálkozó. a tárgyalások befejeztével giscard d'estaing köztársasági elnök és helmut schmidt kancellár együtt nyilatkozott az ujságíróknak a kétnapos eszmecsere eredményeiről.

schmidt kancellár egyetért abban: továbbra is ragaszkodnak a közöspiaci ,, valutakigyó,, fenntartásához, azt a közös piac továbbfejlesztésének lényeges alapjának tekintik. nem tartják indokoltnak a nyugatnémet márka és a francia frank árfolyama közti arány megváltoztatását, éppen ezért mindkét ország központi bankjai még szorosabban együttműködnek majd, s minden szükséges intézkedést megtesznek, hogy helyreállítsák a nyugalmat a valuta-piacokon.

giscard d'estaing
elmondta még, hogy a találkozó keretében az illetékes miniszterek közös nyilatkozatot dolgoztak ki a nukleáris reaktorok fejlesztésében való együttműködésről, a belügyminiszterek megállapodtak a ,, terrorizmus elleni küzdelem,, terén való együttműködés fokozásában, s tárgyaltak a ,, közöspiaci utlevél,, kérdéséről is. a külügyminiszterek áttekintették a nemzetközi helyzetet. ennek során foglalkoztak különböző afrikai kérdésekkel, különösen angola helyzetével, továbbá a ciprusi kérdéssel is.

az elnök ezután közölte, hogy ő és a kancellár négyszemközt megbeszéléseik során elsősorban a közöspiaci intézmények továbbfejlesztéséről tárgyalt. mint hangoztatta, csupán eszmecsereét folytattak, mert ebben a kérdésben az április elején tartandó közöspiaci csucskonferencián kell majd határozatot hozni. ,, az eszmecsere során kifejtett nézeteink azonban a legtöbbször párhuzamosak s nagyon gyakran azonosak voltak,, - jelentette ki az elnök.

helmut schmidt kancellár nyilatkozatában közölte, hogy egyetért az elnök által elmondottakkal, s csak két kérdést kíván különösen kiemelni. így nagyon fontosnak tartja a két ország rendőrségének ,,a nemzetközi terrorizmus,, elleni együttműködését.

/folyt. köv./

- 38 -

16'20

kk. 43. /francia ... folyt./ bh

a pénzügyi problémákkal kapcsolatban a kancellár hangsúlyozta: elhatározták, hogy erőteljesen átültetik a gyakorlatba a tavalyi rambouilleti csucskonferencián létrejött megállapodást és ,, életben tartják a közöspiaci kigyót.,, /dobsa jános/

--

kk. 44. salt

pm gas bh kt g e n f , 1976. február 13. /taszsz/

genfben pénteken megtartották a stratégiai támadófegyverek korlátozásáról tárgyaló szovjet és amerikai küldöttség újabb találkozáját. /mti/

--

kk 45. külpolitikai hireink jegyzéke 1976 február 13-án
16.00 óráig

csr/pr/ny kt

1. várható
2. japán-amerikai kapcsolatok
3. lockheed - japán
4. antunes - areilza - közlemény
5. nyugat- szahara
6. rövid hírek
washington: merénylet-mérleg
cedar rapids /usa/ lippisch
atlanta: influenza
pomona : bankrablónő
monaco: tévéfesztivál
romsey : ósrózsa
7. földrengés - guatemala
8. terepjáró zsiguli

/foyt köv/
16.15/ny

-39-

de

kk 45. / külpolitikaifolyt/ny

9. szovjet hajómentők
10. kissinger- latin-amerika
11. sohyo - vége
12. hírek a szovjetunióból
13. közel-kelet
14. szovjet-amerikai gazdasági verseny - pravda
15. angola
16. budapest felszabadulása - szovjet sajtó
17. guatemala - földrengés - tudósítói
18. francia lapok a csucstalálkozóról
19. lengyelország - zöldfoki - szigetek
20. sajtóértekezlet - jugoszlávia
21. kuna béla kiállítás szimferopolban
22. hulló csillag vagy mesterséges égitest?
23. bvt- katonai támaszpontok
24. észak-írország- stagg
25. nyugat-szahara -2
26. együttműködési értekezlet - postaiüg
27. líbia - szerk. táj
28. sztrájkok spanyolországban
29. rövid hírek
peking : cdu
helsinki: rendőrsztrájk
manila: földrengés
30. rudé právo - a fegyverkezés korlátozásáról
31. államcsiny nigériában
32. olasz kormány
33. sohyo
34. lockheed
35. lengyel-nyugatnémet
36. havasi ferenc - moszkvai fogadás
37. angola- aesz- taszsz
38. teng hsziao -ping
39. helsingöri és párizsi tanácskozás - pravda
40. vendégmunkások - jugoszláv kormány
41. angola - zsoldosok
42. new york times - usa - angola
43. francia- nyugatnémet csucs - befejezés
44. salt
45. hirjegyzék

16.25/ny

-.-
-40-

16.15

kk 46. rövid hírek

sa/nc ny kt

1976 február 13 /mti/

s a l i s b u r g y : tárgyalások

ian smith rhodesiai miniszterelnök és joshua nkomo, az afrikai nemzeti tanács elnöke pénteken salisburyban találkozott, s tárgyalásokat folytatott rhodesia alkotmányjogi kérdéseinek megoldásáról. a tárgyalásról kiadott közös közlemény az eszmecserét „konstruktívnak”, nevezte. nem értek el azonban haladást a múlt év végén megkezdett tárgyalás-sorozat fő témájában, nevezetesen, hogy milyen ütemben vehetnék át az ország hatmillió néger lakosának képviselői a jelenlegi fehérbőrű kisebbségi kormánytól az ország életének irányítását./ az ap alapján/

p á r i z s : arismendi

rodney arismendi, az uruguayi kommunista párt kb első titkára a prensa latina hírügynökségnek adott interjújában beszámolt az uruguayi hazafiak, elsősorban a kommunisták elleni fokozódó üldözésről. a kis dél-amerikai országban több mint hatezer politikai foglyot és elhurcolt személyt tartanak számon./adn/

b u k a r e s t : népfrontok -

pénteken bukarestben együttműködési jegyzőkönyvet írtak alá az ndk nemzeti frontja és a román szocialista egységfront között. a dokumentumot berta langner, a nemzeti front országos tanácsa elnökségének tagja, az országos tanács titkára, valamint corneliu murescu, a román szocialista egységfront elnökhelyettese írta alá./adn/

h á g a : nemzetközi bíróság

pénteken a hágai békepalotában hivatalosan bejelentették, hogy nagendra singh-et / india/ választották a hágai nemzetközi bíróság elnökhelyettesévé. singh elnökhelyettesi mandátuma 1979 végén jár le. az új elnököt, jimenez de arechaga / uruguay/ személyében csütörtökön választották meg./afp/

h e l s i n k i : sztrájk

magasabb béreket, alacsonyabb nyugdíj-korhatárt és több rendőrtiszt alkalmazását követelve pénteken sztrájkba lépett finnország 6.600 - csaknem valamennyi - rendőre. ugyancsak pénteken mintegy kétezer vasúti munkás is beszüntette egy napra a munkát. sztrájkjukkal magasabb béreket és jobb szociális körülményeket akarnak kivívni./adn,upi/

16.35/ny

-.-
-41-

16.15

kk.47. indra - interju

kom/ny sn

p r á g a , 1976 február 13 /mti/

alois indra, a cskp elnökségének tagja, a csehszlovák szövetségi gyűlés elnöke, a magyarországra látogató csehszlovák parlamenti küldöttség vezetője fogadta komornik ferencet, az mti prágai tudósítóját, s válaszolt kérdéseire.

- milyen gondolatokkal és elképzelésekkel utazik a szövetségi gyűlés küldöttsége magyarországra?

- maga az a tény, hogy szomszédos, testvéri országba utazunk, örömteli várakozással tölti el küldöttségünk minden tagját. mindig nagyon kellemes igazi barátokkal, a szocializmusért, a békeért velünk együtt küzdőkkel találkozni. népeinknek igen gazdag, közös forradalmi hagyományaik vannak, mindkét ország számára a nagy októberi szocialista forradalom mutatott utat. a szovjetunió közös, legközelebbi barátunk és szövetségesünk. magyarországra és csehszlovákia egyaránt a varsói szerződés és a kgst tagja.

ezért természetes, hogy országaink között termékeny kapcsolat és együttműködés alakult ki minden területen a marxizmus-leninizmus és a szocialista internacionalizmus alapján. látogatásunk fő célja, hogy hozzájáruljunk e testvéri kapcsolatok és együttműködés elmélyítéséhez. utazásunk viszonzása az apró antal elvtárs, az mszmp pb tagja, a magyar országgyűlés elnöke által vezetett magyar parlamenti küldöttség 1972.évi csehszlovákiai látogatásának. közvetlenül azonban azokhoz a sikeres tárgyalásokhoz kapcsolódik, amelyeket a kádár jános vezette magyar párt-és kormányküldöttség folytatott gustáv husákkal, a cskp és a csehszlovák kormány vezetőivel 1974-ben csehszlovákiában. természetesen örülünk annak, hogy megismerkedhetünk a magyar nép életével és azokkal a sikerekkel, amelyeket az mszmp xi. kongresszusa által kitűzött igényes feladatok teljesítésében ér el. őszinte örömmel készülünk a testvéri magyar népköztársaság meglátogatására, és meggyőződésünk, hogy vendéglátóink segítségével sikerül teljesítenünk mindazt, amit ettől a látogatástól várunk.

- a parlamenti munka milyen tapasztalatait kívánja megosztani a küldöttség a magyar képviselőkkel?

- a magyar képviselőkkel folytatandó beszélgetéseink és tárgyalásaink egyik témáját természetesen a parlamenti munka tapasztalatainak kicserélése alkotja majd. amint tudják, csehszlovákia a cskp xv. kongresszusára készül, és ez év őszén hazánkban választások lesznek. mint ez most minden területen történik, a szövetségi gyűlés és annak szervei, minden egyes képviselő is értékelni fogja tevékenységét. szívesen megosztjuk ismereteinket a magyar barátainkkal. alapvető tapasztalatunk, hogy a parlament jelentős szerepet játszik a szocialista demokrácia rendszerében, amennyiben helyesen kívánja fejleszteni a párt vezetésével törvényhozó és ellenőrző tevékenységét.

-42-

/folyt köv/
17.00/ny *de 17.10*

kk 47. / indrafolyt/ny

ezen a területen pozitív tapasztalatokat szereztünk, jó eredményeket értünk el például a parlamenti bizottságok munkájának szervezésében, a szövetségi kormánnyal és a minisztériumokkal való együttműködésben, a képviselők és a választók közötti kapcsolatok szorosabbra fűzésével a törvények előkészítésében, valamint a törvények gyakorlati érvényesítésében. nem kétséges, hogy ezekről a kérdésekről is beszélgetni fogunk.

- hogyan fejlődnek a szövetségi gyűlés nemzetközi kapcsolatai, s miként értékeli a szocialista országok parlamentjeivel fenntartott kapcsolataikat?

- a szövetségi gyűlésnek élénk nemzetközi kapcsolatai vannak, amelyeket a cskp xiv. kongresszusán kitűzött külpolitikai irányvonallal és a csehszlovák külpolitika érdekeivel összhangban fejleszt. az elmúlt években sor került parlamenti küldöttségek cseréjére az összes szocialista országgal, több fejlődő országgal és számos kapitalista országgal. szoros együttműködésben a szocialista barátaink küldöttségeivel, aktívan részt veszünk az interparlamentáris unió tevékenységében. tárgyilagosan kijelenthetjük, hogy a szövetségi gyűlés nemzetközi kapcsolatai megfelelő mértékben hozzájárultak a cskp xiv. kongresszusán kitűzött külpolitikai irányvonal sikeres teljesítéséhez és csehszlovákia nemzetközi tekintélyének növeléséhez. természetesen kapcsolatainkban első helyen a szovjetunió és más testvéri államok parlamentjeivel való együttműködés áll. tapasztalataink a legjobbak ezen a területen. ez lehetővé teszi a belső és nemzetközi kérdésekről való kölcsönös tájékoztatás elmélyítését, a parlamenti tevékenységben szerzett tapasztalatok kölcsönös felhasználását és külpolitikai tevékenységünk egyeztetését. megvannak a lehetőségek arra, hogy kibővítsenek és elmélyüljenek közöttünk a személyes kontaktusok, hogy megismerkedhessünk népeink életével és a szocialista építőmunka eredményeivel. örülök annak, hogy a csehszlovák-magyar parlamenti kapcsolatok is valóban barátiak és mindannyiunk számára gyümölcsözőek - fejezte be nyilatkozatát alois indra. /mti/

-.-

kk.48. prestes - sajtóértekezlet

pp/y

sn

b e r l i n , 1976 február 13 /mti/

luiz carlos prestes, a brazil kommunista párt főtitkára pénteken berlinben nemzetközi sajtóértekezletet tartott. elmondta, hogy a legutóbbi időkben fokozódott braziliában a nép elnyomása és a kommunista párt üldözés. az idén a központi bizottság 8 tagját megölték, 2 tagja pedig eltűnt, valószínűleg már ők sincsenek életben. a főtitkár azonban hangsúlyozta, hogy pártja koránt sincs szétzúzva, s - amint ez már eddig is sokszor megtörtént - az ugynevezett likvidálásból ismét feltámad.

/folyt köv/
17.10/ny

-43-

de

kk.48. prestesfolyt/ny

kérdésekre válaszolva a főtitkár elmondotta, hogy braziliában igen nagy a nyomoruság. az amazonas menti hatalmas latifundiumokon még ma sem ritkaság a rabszolga-szerű munka. sok 60-70.000 hektáros nagybirtok található. a városi munkások átlagos havi kereste 12 dollár. a tüdőbajosok száma több mint évi 100.000-rel növekszik.

az nszk és brazília között nemrég megkötött atomszerződés-
sel kapcsolatban prestes kijelentette, hogy ez nagy katasztrófát
zudithat a brazil népre, de az egész latin-amerikai kontinensre
is. nem mintha a brazil kp az atomenergia békés felhasználása
ellen lenne, de emögött az egyezség mötött, amely minden idők e-
gyik legnagyobb üzletkötése, ott van annak a veszedelme, hogy
az nszk és brazília összefog atombomba létrehozására is. a szer-
ződés aláírásával tehát az atomveszély megnövekedett - jelentette
ki a brazil kp főtitkára. / pinczési/.

-.-

kk. 49. cia-kissinger

ha bh sn washington, 1976. február 13.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

az amerikai kormány és a törvényhozás kölcsönösen egymást
vádolja a titkosszolgálati ügyek legujabb kiszivárogtatásáért
és a sajtó kissinger csillagának letünését jósolja.

miután egy hetilap csütörtökön nyilvánosságra hozta a cia-
ról folytatott kongresszusi vizsgálat további részleteit,
kissinger külügyminiszter a tények rosszindulatú elferdítésé-
vel vádolta a képviselőket.

ford elnök felajánlotta segítségét a képviselőháznak,
hogy megállapíthassák: hogyan jutott a sajtó a titkosnak mi-
nősített irathoz. ford ajánlata /amelyet a törvényhozók még
nem fogadtak el/ arra célzott, hogy a kormányfa képviselők
között véli azokat, akik a sajtóval összejátszva kiszivárogtatták
a jelentést.

field, a kongresszusi cia-vizsgálóbizottság apparátusának
vezetője ezzel szemben leszögezte: a jelentésből többszáz pél-
dány került kormányhivatalokba és „kissinger a legismertebb
kiszivárogtató,...

a cbs kommentárja szerint „ érezhetően tovább hanyat-
lik kissinger tekintélye, s ha a külügyminiszter nem tud
sikert felmutatni a legfontosabb nemzetközi kérdésekben,
„ lefelé csuszása tovább gyorsulhat, „ a kommentár szerint
„ kissinger kolonc lehet ford választási kampányában, „ bár
leváltásával „ az elnök elismerné a kormány politikai tévedé-
seit.

/folyt. köv./

- 44 -

17.25 bh 18.08

kk. 49. /cia-kissinger ... folyt./ bh

kissinger, mint ismeretes, kijelentette, hogy nem engedi
magát rágalomokkal elmozdítani helyéről. az amerikai sajtó min-
denesetre több konkrét esetben tények elhallgatásával, illetve
elferdítésével vádolja a minisztert. a többi között ismét elő-
térbe került a vád, hogy a nixon-korszakban kissinger rendelte
el ujságírók telefonjainak lehallgatását. az ügy miatt a minisz-
ter 1974-ben a lemondás gondolatával foglalkozott. a lehall-
gatási ügyet az igazságszolgáltatás még nem zárta le.

washingtoni megfigyelők szerint a kormány és a törvény-
hozás mind hevesebb hatalmi harca nemcsak kissinger, hanem ford
elnök helyzetét is gyengíti. mind a demokraták, mind a másik
köztársasági elnökjelölt, reagan /részben eltérő érveléssel/
hevesen támadják a kormány külpolitikáját. ez tovább korlátoz-
hatja a kissinger által irányított amerikai diplomácia mozgás-
szabadságát, megakadályozhatja vagy elodázhhatja a döntést a meg-
oldásra váró nemzetközi kérdésekben. ford és kissinger külpo-
litikáját támadva ellenfeleik többnyire az enyhülés politikáját
is támadják, a szovjetunióval való tárgyalások, az együttműkö-
dés ellen hangolva a közvéleményt.

-.-

kk. 50. ukrán pártkongresszus - befejezés

br bh sn m o s z k v a , 1976. február 13. /mti/

kijevben pénteken véget ért az ukrán kommunista párt xxv.
kongresszusa, s ezzel befejeződött az szkp február 24-én
kezdődő kongresszusának előkészítésével összefüggő tanácsko-
zások sorozata is, amelynek folyamán valamennyi szovjet pártszer-
vezetben megvitatták az szkp központi bizottságának a tizedik
ötéves terv fő irányairól előterjesztett dokumentumát, meg-
választották a helyi és köztársasági pártszervezetek új vezető
testületeit.

az ukrán pártkongresszuson, amely kedden kezdte meg munká-
ját, meghallgatták a központi bizottság beszámolóját, melyet
vlagyimir scserbickij, az szkp politikai bizottságának tagja,
a több mint 2,6 millió tagot számláló ukrán kommunista párt
központi bizottságának első titkára terjesztett elő, valamint
ljasko ukrán miniszterelnöknek a köztársaság tizedik ötéves
tervére és a szovjetunió gazdasági fejlődésének fő kérdéseire
vonatkozó előterjesztését.

/folyt. köv./

17.25 bh 18.08

- 45 -

kk.50. /ukrán ... folyt./ bh

a kongresszuson a beszámolók vitája során megállapították, hogy az ukrán kommunista párt központi bizottsága az szkp központi bizottságának irányításával sikeresen összpontosította a köztársaság pártszervezeteit a legfontosabb gazdasági és szociális feladatok megoldására, állhatatosan törekedett a pártélet és a vezetés lenini normáinak érvényesítésére. a kongresszuson számos konkrét javaslat hangzott el a külszöbönálló gazdasági feladatok megoldásával kapcsolatban, a küldöttek egyöntetűen jóváhagyták az szkp központi bizottságának a xxv. szovjet pártkongresszus elé kerülő tervezetét.

pénteken az ukrán kommunista párt kongresszusának záróülésén újjáválasztották a párt központi bizottságát és központi ellenőrző bizottságát. a központi bizottság első titkára ismét vlagyimir scserbickij lett. scserbickij, az szkp politikai bizottságának tagja, 58 éves. az ukrán kommunista párt élére 1972-ben került. előtte több évig a köztársaság miniszterelnöke volt./bokor pál/

--

kk. 51. budapest felszabadulása - moszkvai találkozó

fl bh sn m o s z k v a , 1976. február 13. /mti/

budapest felszabadulásának 31.évfordulója alkalmából baráti találkozót tartottak pénteken a moszkvai magyar nagykövetségén. a találkozón, amelyet rapai gyula nagykövet rendezett, szovjet részről megjelent többek között zamercsev nyugalmazott vezérőrnagy, budapest első szovjet városparancsnoka, afonyin altábornagy, kuc nyugalmazott vezérőrnagy és karaszjov ezredes, a dicsőség érdemrend mindhárom fokozatának kitüntetettje. valamennyien résztvettek budapest felszabadításában. jelen volt a szovjet-magyar baráti társaság központi vezetőségének több tagja./fazekas lászló./

--

- 46 -

17.45 bh 18.08

kk.52. kissinger - lockheed - ügy - taszsz

pm/zsu/ny ng w a s h i n g t o n , 1976 február 13 /taszsz/

csütörtökön washingtonban megtartott sajtóértekezletén felkérték henry kissinger külügyminisztert, hogy mondjon véleményt a lockheed amerikai repülőgépkoncern tevékenységével kapcsolatos leleplezésekről.

ez a társaság - mint ismeretes- piacokért harcolva hosszú éveken át sok országban megvásárolt vezető személyiségeket és beavatkozott ezeknek az országoknak a politikai életébe is.

kissinger kijelentette, hogy a washingtoni kormány néhány hónappal ezelőtt tudomást szerzett ilyen tényekről, és ,,sajnálkozását és nyugtalanságát,, fejezi ki az ilyesfajta gyakorlat miatt.

a külügyminiszter beismerte, hogy az amerikai monopólium beavatkozott más országok belügyeibe. ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy az ilyen akciók rendkívül komoly következményekkel járhatnak más országok belső stabilitására és belpolitikai helyzetére nézve.

ugyanakkor kissinger közölte, hogy az amerikai kormány elhatározta: támogatja a lockheed vezetőinek azt a kérését, hogy tartsák titokban azoknak a tekintélyes személyiségeknek a nevét, akiket megvesztegettek, és ne nevezzék meg az ügyben szereplő országokat sem.

az amerikai sajtó szerint japánról, a német szövetségi közársaságról, olaszországról, hollandiáról, mexikórol és guatemaláról van szó./mti/

--

kk 53. nigériai államcsiny - taszsz

ku/ny ng l a g o s , 1976 február 13 /mti/

pénteken nigériában államcsiny zajlott le. az ország egész területére este 6 órától reggel 6 óráig tartó kijárási tilalmat rendeltek el. lezárták az ország határait, a tengeri kikötőket és a repülőtereket. az intézkedéseket a lagosi rádióban tették közzé.

/folyt köv/
18.00/ny. 18.4

-47-

kk 53. / nigériaifolyt/ny

muritala mohamed államfőnek és kormánya tagjainak sorsa nem ismeretes. a rádióban bejelentették, hogy a kormány valamennyi tagját - a hadügy és a belügyminiszter kivételével - elbocsájtották. megfosztották hatalmuktól a szövetségi államok kormányzóit is.

valamennyi főtitstet utasítottak, hogy maradjon állomáshelyén és további értesítésig ne adjon alárendeltjeinek semmiféle parancsot.

a fővárosban jelenleg nyugalom van, a telefon- és a táviróforgalom a külvilággal rendben működik./taszsz/

-. -

kk. 54. nato-tanács - tőkehal-háboru

ki bh sn b r ü s s z e l , 1976. február 13. /mti/

pénteken délután, brüsszelben ülést tartott a nato állandó tanácsa. luns főtitkár ismertette a tagállamok képviselőivel legutóbbi ottawai, washingtoni és londoni tárgyalásait, különös tekintettel az angol-izlandi ,, tőkehal-háboru,, ügyében folytatott londoni megbeszélésekre. luns hivatalosan nem közvetítőként szerepel a két ország kormánya között, csupán jószolgálatait ajánlotta fel a tárgyalások folytatása érdekében.

a főtitkár elmondotta: az angol kormány ismertette vele elképzeléseit, amelyek szerint csökkentenék a kifogott hal mennyiségét és hajlandók lennének egyes körzeteket teljesen kihagyni a halállomány szaporítása érdekében. a tanács felkérte a főtitkárt, hogy szükség esetén folytassa közreműködését a jószolgálati küldetés keretében. luns egyébként egyelőre nem szándékozik reykjavíkba utazni újabb megbeszélésekre. a főtitkár a hét elején brüsszelben a spanyol külügyminiszterrel találkozik. /kis csaba/

-. -

kk. 55. belgium -f-16

ki/ny sn b r ü s s z e l , 1976 február 13 /mti/

,, ha az amerikai fél nem hajlandó megtartani szerződéses kötelezettségeit, belgium nem írja alá a szerződést az f-16 típusú amerikai harci repülőgépek megvásárlásáról,, - jelentette ki a parlamentben a belga hadügyminiszter.

/folyt köv/
18.10/ny

-48-

18.10.15

kk. 52. kissinger - lockheed - ügy - taszsz

pm/zsu/ny ng w a s h i n g t o n , 1976 február 13 /taszsz/

csütörtökön washingtonban megtartott sajtóértekezletén felkérték henry kissinger külügyminisztert, hogy mondjon véleményt a lockheed amerikai repülőgépkonzern tevékenységével kapcsolatos leleplezésekről.

ez a társaság - mint ismeretes- piacokért harcolva hosszú éveken át sok országban megvásárolt vezető személyiségeket és beavatkozott ezeknek az országoknak a politikai életébe is.

kissinger kijelentette, hogy a washingtoni kormány néhány hónappal ezelőtti tudomást szerzett ilyen tényekről, és ,, sajnálkozását és nyugtalanságát,, fejezi ki az ilyesfajta gyakorlat miatt.

a külügyminiszter beismerte, hogy az amerikai monopólium beavatkozott más országok belügyeibe. ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy az ilyen akciók rendkívül komoly következményekkel járhatnak más országok belső stabilitására és belpolitikai helyzetére nézve.

ugyanakkor kissinger közölte, hogy az amerikai kormány elhatározta: támogatja a lockheed vezetőinek azt a kérését, hogy tartsák titokban azoknak a tekintélyes személyiségeknek a nevét, akiket megvesztegettek, és ne nevezzék meg az ügyben szereplő országokat sem.

az amerikai sajtó szerint japánról, a német szövetségi közársaságról, olaszországról, hollandiáról, mexikórol és guatemaláról van szó./mti/

-. -

kk 53. nigériai államcsiny - taszsz

ku/ny ng l a g o s , 1976 február 13 /mti/

pénteken nigériában államcsiny zajlott le. az ország egész területére este 6 órától reggel 6 óráig tartó kijárási tilalmat rendeltek el. lezárták az ország határait, a tengeri kikötőket és a repülőtereket. az intézkedéseket a lagosi rádióban tették közzé.

/folyt köv/
18.00/ny. 18.10

-47-

kk 53. / nigériaifolyt/ny

muritala mohamed államfőnek és kormánya tagjainak sorsa nem ismeretes. a rádióban bejelentették, hogy a kormány valamennyi tagját - a hadügy és a belügyminiszter kivételével - elbocsájtották. megfosztották hatalmuktól a szövetségi államok kormányzóit is.

valamennyi főtisztet utasítottak, hogy maradjon állomáshelyén és további értesítésig ne adjon alárendeltjeinek semmiféle parancsot.

a fővárosban jelenleg nyugalom van, a telefon- és a táviróforgalom a külvilággal rendben működik./taszsz/

.-

kk. 54. nato-tanács - tőkehal-háboru

ki bh sn b r ü s s z e l , 1976. február 13. /mti/

pénteken délután, brüsszelben ülést tartott a nato állandó tanácsa. luns főtitkár ismertette a tagállamok képviselőivel legutóbbi ottawai, washingtoni és londoni tárgyalásait, különös tekintettel az angol-izlandi ,, tőkehal-háboru,, ügyében folytatott londoni megbeszélésekre. luns hivatalosan nem közvetítőként szerepel a két ország kormánya között, csupán jószolgálatait ajánlotta fel a tárgyalások folytatása érdekében.

a főtitkár elmondotta: az angol kormány ismertette vele elképzeléseit, amelyek szerint csökkentenék a kifogott hal mennyiségét és hajlandók lennének egyes körzeteket teljesen kihagyni a halállomány szaporítása érdekében. a tanács felkérte a főtitkárt, hogy szükség esetén folytassa közreműködését a jószolgálati küldetés keretében. luns egyébként egyelőre nem szándékozik reykjavíkba utazni újabb megbeszélésekre. a főtitkár a hét elején brüsszelben a spanyol külügyminiszterrel találkozik. /kis csaba/

.-

kk.55. belgium -f-16

ki/ny sn b r ü s s z e l , 1976 február 13 /mti/

,, ha az amerikai fél nem hajlandó megtartani szerződéses kötelezettségeit, belgium nem írja alá a szerződést az f-16 típusú amerikai harci repülőgépek megvásárlásáról,, - jelentette ki a parlamentben a belga hadügyminiszter.

/folyt köv/
18.10/ny

-48-

18.10.15

kk.52. kissinger - lockheed - ügy - taszsz

pm/zsu/ny ng w a s h i n g t o n , 1976 február 13 /taszsz/

csütörtökön washingtonban megtartott sajtóértekezletén felkérték henry kissinger külügyminisztert, hogy mondjon véleményt a lockheed amerikai repülőgépkonzern tevékenységével kapcsolatos leleplezésekről.

ez a társaság - mint ismeretes - piacokért harcolva hosszú éveken át sok országban megvásárolt vezető személyiségeket és beavatkozott ezeknek az országoknak a politikai életébe is.

kissinger kijelentette, hogy a washingtoni kormány néhány hónappal ezelőtt tudomást szerzett ilyen tényekről, és ,, sajnálkozását és nyugtalanságát,, fejezi ki az ilyesfajta gyakorlat miatt.

a külügyminiszter beismerte, hogy az amerikai monopolium beavatkozott más országok belügyeibe. ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy az ilyen akciók rendkívül komoly következményekkel járhatnak más országok belső stabilitására és belpolitikai helyzetére nézve.

ugyanakkor kissinger közölte, hogy az amerikai kormány elhatározta: támogatja a lockheed vezetőinek azt a kérését, hogy tartsák titokban azoknak a tekintélyes személyiségeknek a nevét, akiket megvesztegettek, és ne nevezzék meg az ügyben szereplő országokat sem.

az amerikai sajtó szerint japnáról, a német szövetségi közzársaságról, olaszországról, hollandiáról, mexikóról és guatemaláról van szó./mti/

.-

kk 53. nigériai államcsiny - taszsz

ku/ny ng l a g o s , 1976 február 13 /mti/

pénteken nigériában államcsiny zajlott le. az ország egész területére este 6 órától reggel 6 óráig tartó kijárási tilalmat rendeltek el. lezárták az ország határait, a tengeri kikötőket és a repülőtereket. az intézkedéseket a lagosi rádióban tették közzé.

/folyt köv/
18.00/ny 18.15

-47-

kk 53. / nigériaifolyt/ny

muritala mohamed államfőnek és kormánya tagjainak sorsa nem ismeretes. a rádióban bejelentették, hogy a kormány valamennyi tagját - a hadügy és a belügyminiszter kivételével - elbocsájtották. megfosztották hatalmuktól a szövetségi államok kormányzóit is.

valamennyi főtitkár utasítottak, hogy maradjon állomáshelyén és további értesítésig ne adjon alárendeltjelnek semmiféle parancsot.

a fővárosban jelenleg nyugalom van, a telefon- és a táviróforgalom a külvilággal rendben működik./taszsz/

--

kk. 54. nato-tanács - tőkehal-háboru

ki bh sn b r ü s s z e l , 1976. február 13. /mti/

pénteken délután, brüsszelben ülést tartott a nato állandó tanácsa. luns főtitkár ismertette a tagállamok képviselőivel legutóbbi ottawai, washingtoni és londoni tárgyalásait, különös tekintettel az angol-izlandi ,, tőkehal-háboru,, ügyében folytatott londoni megbeszélésekre. luns hivatalosan nem közvetítőként szerepel a két ország kormánya között, csupán jószolgálatait ajánlotta fel a tárgyalások folytatása érdekében.

a főtitkár elmondotta: az angol kormány ismertette vele elképzeléseit, amelyek szerint csökkentenék a kifogott hal mennyiségét és hajlandók lennének egyes körzeteket teljesen kihagyni a halállomány szaporítása érdekében. a tanács felkérte a főtitkárt, hogy szükség esetén folytassa közreműködését a jószolgálati küldetés keretében. luns egyébként egyelőre nem szándékozik reykjavikba utazni újabb megbeszélésekre. a főtitkár a hét elején brüsszelben a spanyol külügyminiszterrel találkozik. /kis csaba/

--

kk. 55. belgium -f-16

ki/ny sn b r ü s s z e l , 1976 február 13 /mti/

,, ha az amerikai fél nem hajlandó megtartani szerződéses kötelezettségeit, belgium nem írja alá a szerződést az f-16 típusú amerikai harci repülőgépek megvásárlásáról,, - jelentette ki a parlamentben a belga hadügyminiszter.

/folyt köv/
18.10/ny

-48-

18.10.15

kk 55. belgium.....folyt/ny

belgium három másik nato-tagállammal, hollandiával, dániával és norvégiával együtt a múlt évben állapodott meg hosszas tárgyalások után az egyesült államokkal több mint 300 ilyen harci repülőgép vásárlásáról.

az előzetes megállapodások értelmében a repülőgépek gyártásának bizonyos feladatait, egyes berendezések elkészítését az amerikai fél a négy ország üzemeinek adja át. belgium a többi között elektronikus berendezéseket, fedélzeti fegyvereket, hajtóműveket készítene az Európában eladásra kerülő gépek számára. belga sajtójelentések szerint azonban amerikai részről vonakodnak teljesíteni a vállalt kötelezettséget, arra hivatkozva, hogy a magas munkabérek miatt a belgiumi gyártás nem volna kifizetődő.

a hadügyminiszter most a törvényhozásban elhangzott interpellációkra válaszolva megerősítette, hogy a tárgyalásokon problémák merülnek fel, azonban azt mondta, hogy belgium mindenképpen ragaszkodik az eredeti megállapodás teljesítéséhez. a belga rendelés értéke több mint 30 milliárd frank, s ha az ország bekapcsolódhat a gépek előállításába, ennek jelentős része közvetett formában visszatérül. a belga ipar képviselői tiltakoztak az amerikai magazartás ellen és követelték, hogy a kormány ,, kellő határozottsággal,, ragaszkodjék az előszerződés feltételeihez./kis csaba/

--

kk.56. indira gandhi beszéde

ml/ny ng u j d e l h i , 1976 február 13 /mti/

indira gandhi indiai miniszterelnök mysore városban egy tömeggyűlésen elhangzott beszédében visszautasította a kormányának politikája ellen felhozott nyugati vádakat. kijelentette, hogy éppen azok az ,, ugynevezett demokratikus országok,, vádolják indiát, amelyek a világ különböző pontjain diktaturákat támogatnak.

a miniszterelnökasszony rámutatott, hogy nyugaton egyesek ,, rekedtre kiabálják,, magukat az indiai demokráciát fenyegető állítólagos veszély miatt. annakidején viszont, amikor Indiában még nem fékeztek meg a sajtót és senkit sem tartóztattak le, a nyugati demokráciák közül egynek sem jutott eszébe, hogy a súlyos nehézségekkel küzdő ország segítségére siessen.

indira gandhi álszenteknek nevezte india nyugati bírálóit és ismét leszögezte: országát semmiféle belső és külső erő nem tértítheti le a választott utról, a néptömegek gazdasági felemelésének útjáról./ap/

18.15/ny

--
-49-

oll

kk.57. ENSZ emberi jogok bizottsága - izrael

hl/ny ng g e n f , 1976 február 13 /mti/

az ENSZ emberi jogok bizottsága az utóbbi évek gyakorlatához hasonlóan pénteken újabb határozatban ítélte el azokat a háborús bűntetteket, amelyeket az izraeli hatóságok követtek el a megszállt arab területeken. a bizottság határozatában sürgette, hogy azonnal szüntessék meg a megszállt területeken létrehozott izraeli településeket.

a 32 tagú ENSZ bizottságban 23 ország képviselője szavazta meg a határozatot, az egyesült államok delegátusa ellene foglalt állást, míg nyolcan tartózkodtak a szavazástól. a határozat tervezetét kuba, jugoszlávia és más, a harmadik világhoz tartozó országok képviselői terjesztették elő.

a dokumentum elítélte izrael akcióit, amelyekkel a megszállt arab területek egyes részeinek bekebelezésére, izraeli települések létrehozására törekszik. az izraeli hatóságok tömeges letartóztatásokat hajtanak végre, sokakat bírói ítélet nélkül tartanak őrizetben, embertelenül bánnak az arab lakossággal, régészeti és kulturális értékeket tulajdonítanak el a megszállt arab területeken - állapította meg az ENSZ emberi jogok bizottságának határozata, majd hangsúlyozta: az izraeli megszállás súlyosan veszélyezteti a nemzetközi békét és biztonságot. az ENSZ-bizottság végezetül felszólította izraelt, hogy haladéktalanul tegyen lépéseket az otthonakból elűzött palesztinaiak és más személyek visszatelepítésére az általa megszállva tartott arab területekre.

az egyesült államok delegátusa üresszertartásnak minősítette az ENSZ bizottság határozatát, izrael megfigyelőként jelenlévő képviselője pedig alaptalannak nevezte a bizottság megállapításait. /ap, upi alapján./

18.32/ny *ll 18.10*

-50-

kk. 58. francia-nyugatnémet csúcs - vélemények

ds bh sn p á r i z s , 1976. február 13.

dotsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizsi politikai körökben abban látják a francia-nyugatnémet csúcstalálkozó legfontosabb eredményét, hogy mindkét kormány elhatározta: nem választja meg valutáik árfolyamainak arányát s továbbra is fenntartja a „közöspiaci kígyót”, vagyis hat közöspiaci ország valutáinak együttes lebegtetését. mind a francia elnök, mind a nyugatnémet kancellár nagyon nyomatékosan állást foglalt emellett s azt is hangsúlyozta, hogy a két ország jegybankjai közös erőfeszítéssel meg fogják fékezni a tőzsdei spekulációt. jóértesült források szerint fourcade pénzügyminiszter határozott ígéretet kapott bonni kollégájától, hogy a bonni kormány erőteljes segítséget nyújt majd párizsnak a frank-árfolyam támogatására. ennek fejében viszont szorosabb összhangot kell teremteni a két ország gazdaságpolitikája között s a francia kormány nagy erőfeszítéseket kell tennie az inflációs ütem csökkentésére.

a csúcstalálkozó előtt párizsban elsősorban a közöspiaci integráció problémáját jelölték meg a találkozó legfontosabb témaköréként, sőt az elysée-palotából „próbaléggömböt”, is eresztettek fel, amikor kiszivárogtatták: a francia kormány egy közöspiaci „direktórium”, tervét fontolgatja, hogy „megjavítsák a döntéshozatalt”, a közösségen belül.

a csúcsertekezlet után azonban a francia szóvivő kijelentette, hogy giscard d'estaing elnök fel sem vetette ezt a kérdést a találkozón, a nyugatnémet szóvivő pedig félreérthetetlenül kifejezte, hogy kormánya nem helyesli ezt az elgondolást. a szóvivő ugyanis kijelentette, hogy - bár e kérdés nem merült fel a tanácskozásokon - kormányának véleménye szerint egy ilyen direktórium vagy más, hasonló szűkebbkörű testület nem mozdítaná elő a döntéshozatalt az egk-ban, sőt kockázatos következményekkel járna.

ami a nemzetközi kérdéseket illeti, a Le monde értesülése szerint „a két kormány a luandai kormány elismerését tervezi, s csak a megfelelő alkalmat keresi erre,,.

/folgt. köv./

18.35 bh *ll 18.10*

- 51 -

kk. 58. / francia - ... folyt./ bh

a pénteki nap folyamán párizsban francia illetékes körökben közölték, hogy a közös piac tagállamai között jelenleg konzultáció folyik angola ügyében s ,, e konzultációban döntő szerepet játszik, hogy az afrikai egységszervezet felvette tagjai sorába angolát és az utóbbi napokban több afrikai kormány is elismerte a luandai kormányt.,,

--

kk.59. nigéria - délutáni helyzetkép

ku/th/ny ng lagos, niamey, london, 1976 február 13 /mti/

a nigéria közepén fekvő kaduna város rádióállomása által sugárzott beszédében a hadsereg egyik hadosztályának parancsnoka bejelentette, hogy a megbuktatott kormányhoz hű csapatok körülzárták a kizárólag lagosban tevékenykedő puccsistákat. akimilade tábornok a szomszédos niger fővárosában lehallgatott rádióbeszédben kijelentette, hogy ,, mindössze egy maroknyi tiszti csoport kísérelte meg a hatalomátvételt,, a tábornok hangsúlyozta, hogy a puccs lagos területére korlátozódott, és hogy a hatalomátvételt megkísérlő csoportot a kormányhű csapatok ,, fel fogják számolni,,.

az államcsíny szervezői mind ez ideig nem nyilatkoztak szándékaikról, politikai elképzeléseikről, így a helyzet egyelőre áttekinthetetlen.

olyan, eddig meg nem erősített hírek is érkeztek, miszerint a puccs során többen, köztük muritala muhamed is életüket veszítették.

egymásnak ellentmondó hírek érkeztek a nigériai főváros utcáin uralkodó helyzetről is. a bbc rádió a szórványos lövöldözések folytatódásáról adott hírt, más hírügynökségek szerint viszont lagosban a helyzet nyugodt, a nemzetközi telefon-és táviróforgalomban semmi fennakadás sincsen. / az afp, upi, reuter, adn nyomán/

18.43/ny 18.50. *de* -52-

kk.60. a finn kp nyilatkozata

ml th bh ng helsinki, 1976. február 13. /mti/

a finn kommunista párt politikai bizottsága pénteken közzétett nyilatkozatában sürgős intézkedéseket követel a nagyarányú munkanélküliség csökkentésére. hivatalos adatok szerint a munkanélküliek száma 100 000-re rug, de - miként a nyilatkozat hangsúlyozza - a munkanélküliség a valóságban jóval nagyobb.

a finn kp nyilatkozata rámutat, hogy finnország kötődése a közös piachoz kiélezte a belső gazdasági nehézségeket. maga az élet bizonyította be, hogy a közös piaccal létesített kapcsolatok a dolgozó tömegek érdekei ellen hatnak. a nemzetközi nagytőke azzal próbálkozik, hogy például a szuverenitást korlátozó hitel feltételek formájában beavatkozzék finnország belügyeibe. a finn kommunista párt követeli a nemzetközi valuta alappal szemben vállalt olyan kötelezettségek érvénytelenítését, amelyek a munkanélküliség fokozódásához vezetnek.

a finn kp leszögezi, hogy a szovjetunióval és a többi szocialista országgal kiépített gazdasági kapcsolatok jótékony hatást gyakorolnak finnország gazdaságára, és a szocialista országok szilárd gazdasági helyzete az együttműködés elmélyítésének új módzatait teszik lehetővé./adn/

--

kk.62. veszélyes koholmányok határincidensekről - taszsz

pm/gas/ny ng moszkva, 1976 február 13 /mti/

mint jurij kornyilov, a taszsz politikai hirmagyarozója írja, a nyugati hírügynökségek hongkongi forrásokra hivatkozva nem először közölnek híreket szovjet-kínai határincidensekről. így például a reuter-iroda állítása szerint hszincsiang körzetében a szovjet-kínai határon ,, fegyveres összetűzések zajlottak le a kínai milícia és kínai területre betört felfegyverzett emberek között a határ stratégiailag fontos szakaszán.„

ezeket a közleményeket a taszsz szovjet távirati iroda minden alapot nélkülöző koholmányoknak minősítette. a taszsz leszögezte, hogy semmiféle ,, fegyveres összetűzés,, nem volt a szovjet-kínai határon. ezt a kijelentést - minden jel szerint - meg kell ismételní jegyzi meg kornyilov.

/folyt köv/
19.00/ny

-53-

de

kk 62. / veszélyes koholmányokfolyt/ny

az új kína, a hivatalos kínai hírügynökség jelentései szerint „nagyerejű népfelkelő kontingenst hoznak létre hszincsiangban,, ezzel kapcsolatban a kínai hírügynökség idézi mao ce-tungnak azokat a kinyilatkoztatásait, miszerint „mély futóárkokat kell ásni,, „gabonakészleteket kell tárolni,, „fel kell készülni a háborúra,, és így tovább.

a taszsz hirmagyarázója ezeket a jelentéseket kommentálva rámutat: közismert tény, hogy valahányszor kínában kiéleződik a belpolitikai helyzet, amikor fokozódnak a belső nehézségek, a pekingi propaganda beveti az „északról fenyegető veszélyről,, „a szovjet - kínai fegyveres határincidensekről,, szóló koholmányait és az ezekhez hasonló ostobaságokat. erről van szó most is, amikor a pekingi vezetők körében a belső harc legújabb fordulója zajlik és a kínából érkező hírek szerint nyugtalanság uralkodik kína egyes tartományaiban, köztük fucsianban.

kornijlov idézi a kurier polski című lengyel napilap következő megállapítását: figyelemmel és nyugtalansággal követjük a kínában zajló események fejlődését, mivel azok szoros összefüggésben vannak kína külpolitikai irányvonalával. a pekingi vezető körökben kiéleződött hatalmi harc, a munkásosztály, a parasztság, az értelmiség köreiben, sőt a hadseregben is jelentkező elégedetlenség fokozódása maót és környezetét külpolitikai kalandokba sodorhatja. ezeknek az lenne a rendeltetésük, hogy általuk valamilyen mértékben megerősítsék pozíciójukat, elvonják a dolgozók figyelmét az égető belpolitikai problémákról. a pekingi vezetők lehetséges nemzetközi akciói sokba kerülhetnek a világ népeinek.

minden jel arra mutat, hogy a maoista vezetőség, amelynek a fokozódó belső nehézségekkel kell szembenéznie és amely egyre jobban érzi a saját népe részéről reánehézedő nyomást, a nép elégedetlenségét, a kínai határon folyó szovjet csapatösszevonásokról hangoztatott dajkameséssel akára megfélemlíteni a kínai és a nemzetközi közvéleményt. egyes lelkiismeretlen külföldi hírközlő szervek pedig mindezt a szovjet - kínai határon állítólag lezajló „fegyveres összetűzésekről,, szóló állításokkal tetézik meg.

aki ilyesfajta koholmányokat terjeszt az bujtogató. a bujtogatók szerepe pedig mindenkor nemtelen szerep volt - írja végezetül jurij kornijlov./ taszsz/

19.08/ny *el*

-.-
-54-

kk. 62. angola - dél-afrika

hf bh ng párizs, luanda, 1976. február 13. /mt1/

jose eduardo dos santos, az angolai népi köztársaság külügyminisztere a le monde című párizsi lapnak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy dél-afrika továbbra is ellenőrizheti az angola területén lévő ipari létesítményeit, ha elismeri a luandai kormányt. ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a dél-afrikai érdekeltségek „nem szolgálhatnak ürügyül az angolai népi köztársaság területi integritásának megsértésére,,. hozzáfűzte, hogy ha dél-afrika elismerné az angolai törvényes kormányt, rendezni lehetne az angolai területen lévő dél-afrikai érdekeltségekkel kapcsolatos összes problémákat.

az angolai külügyminiszter a továbbiakban kijelentette, hogy kormánya jelenleg nem szándékozik államosítani az angolai területen lévő külföldi tulajdonokat, csak abban az esetben, ha azokat tulajdonosaik elhagyták. hangsúlyozta, hogy az angolai kormány „kész tiszteletben tartani a multinacionális társaságok érdekeit, ha azok hozzásegítenek az ország gazdasági életének és a nép jólétének fejlesztéséhez,,./reuter/

a taszsz hírügynökség luandából keltezett jelentésében emlékeztet arra, hogy a külföldi zsoldosokkal együtt a dél-afrikai hadsereg reguláris egységei is behatoltak angolába és az ország déli határán a cunene folyón épített vízierőmű „védelmének,, ürügyén megszálltak egy mintegy 80 km széles sávot.

ugyancsak luandából jelenti a taszsz, hogy mintegy 100 ezer, főképpen portugál menekült igyekszik a hazafias erők által felszabadított területekről az ország déli határa felé. a pretoriai vezetők - attól tartva, hogy a menekültek a dél-afrika által megszállt namibiába akarnak átjűni, sietve „menekült-táborokat,, létesítettek angola déli részén, sőt az ENSZ főtitkárához fordultak azzal a kéréssel, hogy nyújtson segítséget e törvénytelen akciójukhoz. a kérést a világszervezet elutasította./taszsz/

-.-

- 55 -

19.20 bh *el*

kk 63. enyhülés - olasz-szovjet fórum

hl/ny ng r ó m a , 1976 február 13 /mti/

a közelmúltban római találkozó tartottak az európai biztonság és együttműködés elősegítésére alakult olasz fórum és szovjet bizottság küldöttségei.

a találkozóról az olasz fővárosban kiadott közlemény megállapította, hogy a helsinki tanácskozás új szakaszt nyitott az európai földrész államainak a barátságon és a békés egymás mellett élés elvein alapuló kapcsolataiban. a két delegáció a római találkozón véleménycserét folytatott a népek közötti barátság és együttműködés további fejlesztéséről. -a felek kifejezték azt a törekvésüket, hogy elősegítik az európai biztonsági és együttműködési értekezlet záródokumentuma elveinek megvalósítását.

a helsinki tanácskozás után Európában kialakult helyzetet áttekintve, a találkozó résztvevői hangsúlyozták, hogy a politikai enyhülési folyamatot katonai enyhülésnek kell kísérnie és ezzel kapcsolatban sürgették a közép-európai haderők és fegyverzetek kölcsönös csökkentéséről bécsben folyó tárgyalások mielőbbi eredményes befejezését.

a küldöttségek megvitatták a szovjet-olasz gazdasági és kulturális kapcsolatok kérdéseit is és megaláddással állapították meg, hogy ezek a kapcsolatok egyre gyorsuló ütemben fejlődnek.

a római tanácskozásról kiadott közlemény hangsúlyozta, hogy az enyhülés további elmélyítése érdekében rendkívül szükségesek és hasznosak a különböző országok társadalmi szervezetei képviselőinek találkozási./taszsz/

-.-

kk,64. közel-kelet - vegyes

rg/ny ng 1976 február 13 /mti/

t e l a v i v

jichak rabin izraeli miniszterelnök a jediot aharonot című lapnak adott nyilatkozatában kijelentette: izraelnek nem áll szándékában újabb különmegállapodásokat kötni az arab országokkal. a genfi közel-keleti békekonferenciával kapcsolatban a kormányfő úgy nyilatkozott, hogy annak újbóli összehívása csakis az eredeti keretek között, a palesztinai felszabadítási szervezet kizárásával képzelhető el. ha a konferencia újratekzdése nem válik lehetségessé, olyan tárgyalások megindítására van szükség, amelyeknek minimális célja, hogy véget vessenek az izrael és az arab államok közötti hadiállapotnak - mondotta rabin.

/folyt köv/
19.40/ny. 20.10

-56-

kk 64 . / közel-keletfolyt/ny

az izraeli miniszterelnök kifejezte reményét, hogy az amerikai kongresszus jóváhagyja ford elnök javaslatát, amely 1.5 milliárd dolláros katonai és 740 millió dolláros gazdasági segély nyújtását irányozza elő izraelnek. rabin nem részletezte az egyesült államoktól kért fegyverek listáját, csak annyit közölt, hogy többszáz millió dollár értékű fegyverszállításról van szó./upi/

k a i r ó

egyiptom ragaszkodik ahhoz, hogy ha újból összehívják a genfi közel-keleti békekonferenciát, azon a palesztinok önálló küldöttséggel képviseltessék magukat, közölte pénteken az al-gumhuriya című kairói lap. értesülése szerint az amerikai kormány a közelmúltban érintkezésbe lépett egyiptommal, hogy megtudja, vajon hozzájárulna-e a palesztin delegációnak a jordániai, illetve a szíriai küldöttségbe való beolvasztásához. kairó közölte, hogy a konferencián csak a palesztinai felszabadítási szervezet képviselheti a palesztin népet./reuter/

j e r u z s á l e m

többszáz arab fiatal tüntetett pénteken Jeruzsálemben egy január 29-én hozott izraeli bírósági döntés ellen, amely lehetővé teszi, hogy az al-aksza mecset környékén, az iszlám egyik szent helyén zsidó vallásúak is imádkozzanak. a rohamrendőrség könnygázbombákkal és gumibottal verte szét a tüntetést. tizenhat embert letartóztattak./mena, upi/

k a i r ó

a belga kormány hozzájárult, hogy a palesztinai felszabadítási szervezet a palesztin barátai bizottsága elnevezésű belga szervezettel együttműködve kongresszust rendezzen brüsszelben a cionizmus elleni harc jegyében, jelentette be pénteken dzsamal el-szurani, a pfsz kairói képviselője. a kongresszust február 22-e és 25-e között tartják meg, mintegy válaszként a február 17-e és 21-e között brüsszelben megrendezendő cionista kongresszusra - közölte el-szurani./afp/

19.48/ny

-.-
-57-

20.10

kk. 65. nigéria - a puccs meghiusult

ku zsu bh ng L a g o s , 1976. február 13. /mti/

pénteken délután, közép-európai idő szerint 6 órakor a nigériai szövetségi kormány rádióközleményben jelentette be, hogy meghiusították a reggel kirobbantott államcsínyt. a bejelentés szerint biztonsági okokból érvényben marad a kijárási tilalom, amelyet korábban maguk a puccsisták rendeltek el. a legfelsőbb katonai tanács összeült és további rádióközlemények várhatók. az első bejelentés nem tett említést arról, mi a sorsa muritala mohammed államfőnek, akiről a nap folyamán olyan híresztelések is voltak, hogy életét veszítette.

a közlemény szerint a szövetségi kormány, „ura a helyzetnek, a fegyveres erők és a rendőrség tagjai hűek maradtak a katonai kormányhoz, „.

a rádióbejelentés szerint további intézkedésig zárva tartják az ország határátkelő-helyeit és a nemzetközi repülőtéren szüneteltetik a forgalmat.

a rádióközlemény az elvetélt puccs vezetőjeként dimka alezredest nevezte meg és bejelentette, hogy a puccs leverését követően letartóztatásokra került sor.

a szövetségi kormány felszólította a lakosságot, hogy őrizze meg nyugalma és „, bizzon a legfelsőbb katonai tanácsban, „. /reuter, afp/

kk. 66. sztrájkok spanyolországban

ml/ny gas ng m a d r i d , 1976 február 13 /mti/

spanyolországban folytatódik a dolgozók sztrájkharca. a munkabeszüntetésekben jelenleg több mint 150.000-en vesznek részt. malaga tartományban 27.000 dolgozó, az önálló keresettel rendelkező lakosság mintegy tíz százaléka sztrájkol. a dolgozók a munkabérek emelését követelik, s tiltakoznak a törvénytelen elbocsátások, a munkanélküliség ellen.

valladolid ipari üzemeinek 25.000 dolgozója mindaddig nem hajlandó felvenni a munkát, amíg nem teljesítik követeléseiket. tarragonában 12.000-en, vasconiában 7.000-en és vadajosé-ben pedig 2.000-en sztrájkolnak. viscaya tartományban a pedagógusok 17 százaléka lépett sztrájkba, magasabb fizetést követelve. a hatóságok 142 iskolát bezártak.

/folyt köv/
19.55/ny. *el 20.28*

-58-

kk.66. / sztrájkok...folyt/ny

a dolgozók tömegméretű fellépése láttán a vállalkozók mind gyakrabban kényszerülnek engedelményekre. így például győzelemmel végződött aranjuez munkásainak sztrájkharca. két nappal ezelőtt általános sztrájkot hirdettek és csak akkor vették fel a munkát, miután a gyárosok hozzájárultak a bérek emeléséhez, a munkafeltételek megjavításához, a munkához való jog szavatolásához. sikerrel járt san sebastian ipari dolgozóinak, a madridi építőmunkásoknak és a barcelonai pedagógusoknak a sztrájkmozgalma is./taszsz/

egy szélsőjobboldali csoport barbár támadást hajtott végre a spanyol demokratikus ellenzékkel szolidaritást vállaló katolikus mozgalom madridi székháza ellen. a magát francoista kommandónak nevező alakulat géppisztolyokkal felfegyverzett tagjai összezúzták az épület berendezéseit és tetteleg bántalmazták a mozgalom jelen lévő aktivistáit./afp,upi/

..-

Kk. 67. pires nyilatkozata

hl bh ng d a k a r , 1976. február 13. /mti/

pedro pires, a zöldfoki-szigetek köztársaság miniszterelnöke nagyra értékelté ndk-beli, magyarországi és lengyelországi látogatásának eredményeit.

európai körutjáról hazafelé tartva pedro pires rövid időre megszakította útját a dakari repülőtéren és újságírók előtt kijelentette, hogy útjának célja a zöldfoki-szigetek köztársaság és a meglátogatott országok közötti barátság és együttműködés megszilárdítása volt. a szocialista országok és a zöldfoki-szigetek közötti baráti kapcsolatok alapjait még a szigetek népe nemzeti felszabadítási harcának idején fektették le - hangsúlyozta a miniszterelnök. /taszsz/

..-

- 59 -

19.55 bh *el 20.28*

kk. 68. a szerkesztőségek tájékoztatására!

portugália - angola

hf/th/ny ng L i s s z a b o n, 1976 február 13 /reuter/

medeiros ferreira portugál külügyminiszter-helyettes úgy nyilatkozott, hogy lisszabon egyelőre nem tudja elismerni a luandai kormányt.

számos érdekeltségünk van luandában és az angolában maradt portugál állampolgárok túlnyomó többsége is luandában él, de mindaddig nem tudjuk elismerni az mpla-t, amíg a főként külföldi intervenciótól függő katonai offenzíva tart, - mondotta a külügyminiszter-helyettes az o pais című konzervatív beállítottságú hetilapnak adott interjújában. hozzáfűzte, hogy portugália mindaddig egyetlen kormányt sem ismer el angolában, amíg nem kap kielégítő biztosítékokat volt gyarmatán lévő érdekeinek védelmére. a továbbiakban - elismerve azt, hogy a portugál vezetők többsége ideológiai síkon közelebb állónak érzi magát az mpla-hoz, mint a másik két szervezethez - azt hangoztatta, hogy az mpla katonai győzelmei nem elegendők az azonnali elismeréshez./mti/

--

a szerkesztőségek figyelmébe

ny sn

mai kk 51. számú hírünk / budapest felszabadulása / negyedik sorától a szöveg helyesen:

... megjelent többek között i.t. zamercsev nyugalmazott vezérőrnagy, budapest első városparancsnoka, i.m. afonyin altábornagy, i.sz. sztrelbickij altábornagy, i.f. kuc nyugalmazott vezérőrnagy és v.a. karaszjov ezredes, a dicsőség érdemérem ... stb.

/mti/ --
20.15/ny *de 20.28* -60-

kk. 69. a pentagon költségvetése - izvesztyija

pm ve bh ng m o s z k v a , 1976. február 13.

melor szturua, az izvesztyija hirmagyarázója írja:

- a pentagon költségvetése az új pénzügyi évre a legnagyobb az egyesült államok történelmében. ez a költségvetés mindazokat kielégíti, akiknek filozófiáját, politikáját és gyakorlatát a fegyverkezési hajszák fokozásának érdekei határozzák meg. vonatkozik ez mindennek előtt a katonai-ipari komplexumra és pentagon tábornokaira.

- avégett, hogy a kongresszuson keresztülröszakolják ezt a katonai csúcsköltségvetést - olyan viszonyok között, amikor a nemzetközi szinten felülkerekedik az enyhülés, az egyesült államok belső életét pedig a gazdasági nehézségek uralják - a katonai-ipari körök és a szolgálatukban álló hatalmas és szerteágazó propagandagépezet az országon belül és annak határain túl nagyszabású kampányt indított, amelybe aktívan bekapcsolódtak a kormányzat képviselői is.

- ennek a jól hangszerelt kampánynak fő témáit alkották az állítólagos ,, szovjet veszélyről,, hangoztatott ásatag koholmányok, és az olyan állítások, amelyek szerint állítólag megbomlik ,, a szovjetunió és az egyesült államok közötti erőegyensúly,,.

- a katonai-ipari komplexumot és a velük kapcsolatban álló politikusokat megrettenteti annak perspektívája, hogy visszafordíthatatlanná válik az enyhülési folyamat, ezért ráncigálják elő a hidegháborús idők arzenáljából a ,, szovjet veszély,, ócska madárijesztőjét.

- a katonai-ipari komplexumnak dajkamesékre van szüksége, hogy még nagyobb profithoz jusson. az események ilyen alakulását azonban aligha fogadja megelégedéssel a nemzetközi közvélemény, amely alapvetően érdekelt a béke és a biztonság megszilárdításában, csakugy mint magának az egyesült államoknak a közvéleménye, amely kiutat keres a gazdasági nehézségek utvesztőjéből./taszsz/

--

20.20 bh *de 20.28*

- 61 -

kk. 70. nusz - szabad európa

pm/zsu/ny ng p r á g a , 1976 február 13 /mti/

a nemzetközi ujságíró szervezet főtitkársága külön nyilatkozatban követelte, hogy zárják be a „szabad európa”, és a „szabadság”, rádióállomásokat. nyilatkozatában rámutatott: bebizonyítást nyert, hogy ez a két rádióadó az egyesült államok központi hírszerző hivatalának /cia/ az ellenőrzése alatt áll és a reakciós erők szócsöveként akadályozza a nemzetközi feszültség enyhülését és a népek közötti kölcsönös megértést. a „szabad Európánál”, és a „szabadságnál”, dolgozó „ujságírók”, tevékenysége ellentmond a szakmai becsület minden normájának.

a nusz főtitkársága felhívta az összes tömegtájékoztatói szerveket, hogy tagadjanak meg minden együttműködést a két rádióállomás munkatársaival, és leszögezte: nem tartja kívánatosnak a két rádióállomás képviselőinek jelenlétét a nemzetközi ujságíró szervezet ülésén, mindenekelőtt pedig annak Helsinkiben idén szeptemberben megtartandó viii. kongresszusán.

a nyilatkozat befejezőleg hangsúlyozta, hogy a világ különböző országaiban tevékenykedő ujságíróknak nemzetközi kampányt kell indítaniuk az ujságírói hivatás tisztaságáért, amellyel nem egyeztethető össze a bujtogató rádióadók munkamódszerei. /taszsz,ctk/

-.-

kk 72. bumedien - kadhafi

rg/ny ng t r i p o l i , 1976 február 13 /mti/

bumedien algériai elnök libiai látogatását befejezve pénteken tripoliból visszautazott algerba. az algériai államfő és kadhafi libiai elnök tárgyalásairól kiadott közlemény szerint a megbeszélések középpontjában a két ország közötti politikai unió lehetősége állt. arról nem történik említés, hogy a kérdésben született -e valamilyen döntés.

a két fél megállapodott abban, hogy a jövőben is tartanak hasonló találkozókat.

bumedien csütörtökön érkezett a libiai fővárosba és akkor a megfigyelők úgy nyilatkoztak, hogy a nyugat-szaharában kialakult helyzetről fog tárgyalni kadhafival. /upi,afp/

20.35/ny

-.-
-62-

20.50

kk. 71. rövid hírek

ko ve bh ng

1976. február 13. /mti/

m o s z k v a : kuznyecov

hetvenötödik születésnapja alkalmából a diplomáciai szolgálatban kifejtett érdemeinek elismeréseként az októberi forradalom érdemrenddel tüntették ki vasziliy kuznyecovot, a szovjetunió külügyminiszterének első helyettesét. kuznyecov, aki a szocialista munka hőse, és az állami díj kitüntetettje, 1955 óta tölti be külügyminiszterhelyettesi tisztséget. /taszsz/

b r ü s s z e l : norvég külügyminiszter

knud frydenlund norvég külügyminiszter brüsszelben tett kétnapos látogatását befejezve pénteken hazautazott. /reuter/

k u v a i t : ndk-küldöttség

pénteken egyhetes hivatalos látogatásra kuvaitba érkezett az ndk népi kamarájának küldöttsége. a küldöttség, amelyet gerald götting, a népi kamara elnöke vezet, ezt megelőzően damaszkuszban tett látogatást. /adn/

b o m b a y : vonatszerencsétlenség

a bombay központi pályaudvaron pénteken kigyulladt az egyik szerelvény. 21-en meghaltak, a sebesültek száma 52. /upi/

m o s z k v a : Lomonoszov aranyérmek

a szovjetunió tudományos akadémiájának elnöksége az 1975-évi Lomonoszov aranyérmeket msztyiszlav keldis szovjet akadémikusnak és maurice roy francia akadémikusnak ítélte. keldis a matematika, a mechanika és a kozmikus kutatások terén elért eredményeiért, a francia tudós pedig a mechanika területén kifejtett munkásságáért kapta a magas kitüntetést. /taszsz/

b u k a r e s t : macovescu hollandiában

juliana holland királynő pénteken fogadta a hivatalos látogatáson hollandiában tartózkodó george macovescu román külügyminisztert. /agerpres/

b o n n : starfighter

a nyugatnémetországi bad-driburg körzetében lezuhant és felrobbant a kanadai légierő egyik starfighter típusu repülőgépe. a gép pilótája életét vesztette. /taszsz/

-.-
- 63 -

20.45 bh 20.50

kk. 73. kongresszusi küldött kozmonauták

hl/ny ng m o s z k v a , 1976 február 13 /mti/

tizenkét olyan szovjet űrhajóst is megválasztottak az szkp xxv. kongresszusának küldöttévé, akik igen nagymértékben járultak hozzá a világűr kutatásához.

közöttük van georgij beregovoj, az űrhajósok kiképző központjának vezetője, a szovjetunió kétszeres hőse, aki a szojuz típusu űrhajót próbálta ki a világűrben.

pjotr klimuk, a legfiatalabb szovjet űrhajós, a szaljut-4 űrállomás egyik személyzetének tagja szintén kongresszusi küldött lett.

alekszej jeliszjev, a műszaki tudományok doktora, a szojuz-apollo szovjet-amerikai űrpogram szovjet műszaki vezetője is részt vesz az szkp xxv. kongresszusán. valamint szevasztyjanov, aki rekorditót, 1.900 órát töltött a kozmoszban, szintén ott lesz a kongresszuson.

kongresszusi küldött vlagyimir satalov, aki háromszor járt a világűrben és jelenleg a szovjet űrhajósok kiképzésének vezetője, andrijan nyikolajev tábornok, űrhajós, alekszej leonov és valerij kubaszov, a szojuz-apollo űrrepülés szovjet résztvevői, valamint a szojuz-16 legénysége: anatolij filipcsenko és nyikolaj rukavisnyikov, továbbá pavel popovics, az első kötelék-űrrepülés résztvevője. küldöttnek választották valentyina nyikolajeva-tyeskovát, az első női űrhajóst, a szovjet nőbizottság elnökét, az szkp kb tagját is.

büszkék vagyunk arra, hogy megbiznak bennünk és részt vehetünk az szkp xxv. kongresszusán - jelentette ki alekszej leonov. /taszsz/

--

20.50/ny

-64-

21.20

kk. 74. guatemala - waldheim

hl bh ng n e w y o r k , 1976. február 13. /mti/

kurt waldheim, az ensz főtitkára pénteken felkérte a világ kormányait és a nemzetközi szervezeteket, hogy részesítsék a lehető legnagyobb segítségben a földrengés-sújtotta guatemala népet.

a főtitkár pénzadományokat sürgetett a katasztrófák áldozatainak támogatására alakult ensz koordináló hivatal számára, amelynek becslések szerint haladéktalanul 1 millió dollárra lenne szüksége, hogy megkezdhesse a guatemalai földrengés áldozatainak megsegítését.

egyelőre nem lehet pontosan felmérni, hogy a természeti csapás milyen károkat okozott a guatemalai gazdaságnak - hangsúlyozta felhívásában waldheim. a világszervezet gyorssegélyét már eljuttatta guatemalába, az országnak azonban lényegesen többre van szüksége - állapította meg az ensz főtitkára. /upi, ap/

--

kk. 75. portugália - taszsz

pm/pr/ny ng l i s s z a b o n , 1976 február 13 /taszsz/

jövő hétre halasztották a portugál fegyveres erők mozgalmára és az öt vezető politikai párt között létrejött új, alkotmányos megállapodás,, tervezetének aláírását. a portugál sajtó ezért a jobboldali demokratikus néppártot teszi felelőssé. ez a párt ugyanis váratlanul azzal a követeléssel állt elő, hogy egyidejűleg rendezzék meg az elnökválasztásokat és a parlamenti választásokat, ezt pedig az említett egyezmény-tervezet nem irányozta elő.

az o jornal című hetilap, a demokratikus néppárt vezetőségének következetlenségéről írva emlékeztet arra, hogy sá carneiro, a demokratikus néppárt vezetője egy héttel ezelőtt egy nyilatkozatában a választások külön-külön való megtartása mellett szállt síkra.

/folyt köv/
21.15/ny

-65-

21.20

kk 75. / portugália ...folyt/ny

a demokratikus néppárt álláspontjának megváltozása és az összehangolt megállapodás-tervezet aláírásának megtagadása a haladó sajtó véleménye szerint azt tanúsítja, hogy a demokratikus néppárt szűk párt érdekeit az országos érdekek fölé helyezi, ami újabb bonyodalmakat idézhet elő a belpolitikai helyzetben.

a haladó sajtó rámutat: a legfőbb államhatalmi szervek létrehozásának alapelvei - amelyeket hosszas viták során hangoltak össze és az egyezmény-tervezetben rögzítettek - helyeslésre talált a választók abszolút többségének érdekeit képviselő három pártnál - a szocialista és a kommunista pártnál, valamint a portugál demokratikus mozgalomnál. ezért az egyezmény-tervezet aláírásának elodázására irányuló jobboldali kísérletek ellenkeznek e többség akarataival.

a dolgozók - az egyszerű kommunisták, szocialisták, pártönkivüli demokraták és antifasiszták - körében napról napra növekvő támogatásra talál a demokratikus beállítottságú katonáknak és a kommunistáknak az a jelszava, hogy meg kell teremteni valamennyi baloldali erő egységét a fokozódó jobboldali veszély ellen vívott harcban, az áprilisi forradalom demokratikus vívmányainak védelmében.

e törekvésnek ékesszóló megnyilvánulása volt casimiro dos santos szocialista munkásképviselő az alkotmányozó gyűlésben elhangzott beszéde, amelyben kijelentette: vegyék tudomásul a burzsoáziát képviselő urak, hogy a reakció nem fog diadalmaskodni! osztályöntudatunk és szervezetségünk utjukat állja. a portugál munkások függetlenül attól, hogy szocialisták-e vagy kommunisták, egységesek a portugál forradalom demokratikus vívmányainak védelméért folytatott harcban. végső célunk az ember ember által való kizsákmányolásának megszüntetése,,.

portugália demokratáinak és antifasisztáinak körében csak sajnálkozást kelt, hogy a szocialista pártnak távolról sem minden vezetője ismerte fel a jelenlegi pillanatnak ezt a sürgető követelményét. így mario soares, a szocialista párt főtitkára - engedve a saját pártjában jelentkező szektás hangulatoknak - néhány nappal ezelőtt ismét kétségbe vonta a portugáliai baloldali erők szövetségének életképességét, azzal vádolta a kommunistákat, hogy „merev álláspontot foglalnak el,, és „, a portugál szocialisták önálló cselekvésének,, szükségességét hangoztatta.

/folyt köv/
21.20/ny

-66-

kk 75./ portugália2.folyt/ny

a portugál dolgozók körében nagy visszhangot keltettek az ország katonai-politikai vezetősége képviselőinek nemrégiben elhangzott beszédei, amelyekben a fegyveres erők egységét szorgalmazták a dolgozó tömegek érdekeiért vívott harcban. vasco lourenco, a liszaboni katonai körzet parancsnoka, a forradalmi tanács tagja, a katonai egységeknél tett látogatásai során csütörtökön hangsúlyozta: a katonák nem tűrhetik el, hogy eszközként használják fel őket egy olyan politika folytatásában, amely a portugál nép érdekei ellen irányul. a katonáknak erősíteniük kell az egységet, elősegítve ezzel az igazi demokratikus és szocialista társadalom felépítését portugáliában - mondotta vasco lourenco./mti/

-.-

kk.76. brit zsoldosok - neto

hf/ny ng b e l g r á d , 1976 február 13 /mti/

agostinho neto, az angolai népi köztársaság elnöke a tanjug jugoszláv hírügynökség luandai tudósítójának adott interjújában közölte, hogy a napokban angola északi részén megtalálták annak a 14 brit zsoldosnak a holttestét, akiket a közelmúltban sajtó parancsnokuk agyonlővetett. az elnök közlése szerint a brit zsoldosok parancsnoka egy görög férfi volt. londoni forrásokból korábban szintén azt közölték, hogy az angolából hazatért zsoldosok is egy görög férfit emlegettek parancsnokukként.

neto bejelentette, hogy a megtalált holttesteket előreláthatólag a sajtó képviselői is megtekinthetik.

az elnök az interjúban az egész haladó afrika győzelmeiként értékelte az angolai népi köztársaság felvételét az afrikai egység-szervezetbe. hozzáfűzte, hogy ez a lépés megnyitotta az utat a nyugati államok előtt a diplomáciai kapcsolatok létesítéséhez angolával.

agostinho neto végezetül felszólított minden zairébe és zambiába távozott angolai állampolgárt, hogy térjenek haza. kijelentette azonban, hogy felhívása a szakadár unita és fnla vezetőire nem vonatkozik./tanjug/

21.30/ny *21.35*

-.-

-67-

kk 77. nigéria - dimka

ku/ny ng l a g o s, 1976 február 13 /mti/

a lagosi rádió pénteken este bejelentette, hogy letartóztatták dimka alezredest, a sikertelen államcsíny valószínű vezetőjét. dimka volt az, aki pénteken reggel a lagosi rádióban a „fiatal forradalmárok”, nevében bejelentette a hatalomátvételt. az alezredes egyébként 1974 óta a hadsereg tagjainak testvérzetsét irányította. / afp, upi/

--

kk 78. két rövid hír

ko/ng/ny ng 1976 február 13 /mti/

d a l l a s : lily pons

pénteken dallasban 71 esztendőskorában meghalt lily pons, francia származású amerikai operaénekesnő. a harmincas és negyvenes évek ünnepeit koloraturszopránja 1929-ben lépett fel először a new york-i metropolitánban és 1956-ban fejezte be művészi pályafutását.

L o n d o n : pokolgép

a londoni rendőrség tűzszerészei pénteken este bőröndbe rejtett, nagy erejű pokolgépet hatástalanítottak a nagyforgalmú oxford street-en. a bőröndöt a földalatti vasút jegyváltó csarnokába csempészték. a környéket lezárták és további robbanószerkezetek után is kutattak. a gyanú az ira ideiglenes szárnyának londoni „sejtjére”, terelődött, miután csütörtökön észak-angliában meghalt egy énségstrájkoló ira-elítelt. /mti/

--

-63-

kk 79. ford vétója

vz/ny ng w a s h i n g t o n, 1976 február 13 /mti/

ford elnök pénteken megvétózta azt a törvényjavaslatot, amely a következő pénzügyi évre 6.1 milliárd dollárt irányzott elő új közmunkaalakalmak létesítésére. a tervezetet a képviselőház 321:80 arányban megszavazta, és a szenátus is jóváhagyta.

a törvényjavaslat alkotói 600-800 ezer munkaalkalom megteremtését vették tervbe. ezzel - ha csak kis mértékben is - csökkenteni lehetne a majdnem nyolcmillió munkanélkülséget.

a kongresszusnak küldött üzenetében ford azzal indokolta döntését, hogy a tervezet „tul. költségesnek”, tűnik. helyette saját javaslatának elfogadását javasolta, amely az infláció elleni harc ügyén a szociális kiadások további lefaragását irányozza elő.

a törvényhozók a jövő héten második olvasásban szavaznak a törvényjavaslatról és kétharmados többséggel érvényteleníthetik az elnöki vétót. /taszsz, afp, dpa, reuter/

--

kk 80. külpolitikai híreink jegyzéke 16.00 órától zárásig

ny/ng 1976. február 13. /mti/

46. rövid hírek
 - salisbury: tárgyalások
 - párizs: arismendi
 - bukarest: népfrontok
 - hága: nemzetközi bíróság
 - helsinki: sztrájk
47. indra - interju
48. prestes - sajtóértekezlet
49. cia-kissinger
50. ukrán pártkongresszus - befejezés
51. budapest felszabadulása - moszkvai találkozó
52. kissinger - lockheed - taszsz
53. nigériai államcsíny - taszsz
54. nato-tanács - tőkehal-háború
55. belgium-q-16

/folyt köv/
22.05/ny

-69-

kk 80. / külpolitikaifolyt/ny

- 56. indira gandhi beszéde
- 57. ensz - emberi jogok bizottsága - izrael
- 58. francia-nyugatnémet csucs - vélemények
- 59. nigéria - délutáni helyzetkép
- 60 a finn kp nyilatkozata
- 61. angola - dél-afrika
- 62. veszélyes koholmányok
- 63. enyhülés - olasz-szovjet fórum
- 64. közel-kelet - vegyes
- 65. nigéria - a puccs megiusult
- 66. sztrájkok spanyolországban
- 67. pires nyilatkozata
- 68. portugália - angola /szerk.táj./
- 69. a pentagon költségvetése - izvesztyija
- 70.nusz - szabad európa
- 71. rövid hírek
 - moszkva: kuznyecov
 - brüsszel: norvég külügyminiszter
 - kuvait: ndk-küldöttség
 - bombay: vonatszerencsétlenség
 - moszkva: lomonosov aranyérme
 - bukarest: macovescu hollandiában
 - bonn: starfighter
- 72. bumedien - kadhafi
- 73. kongresszusi küldött kozmonauták
- 74. guatemala - waldheim
- 75. portugália - taszsz
- 76. brit zsoldosok - neto
- 77. nigéria - dimka
- 78. két rövid hír
 - dallas: lily pons
 - london: pokolgép
- 79.ford vétója
- 80. hírjegyzék

-.-
-70-
v é g e .

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: lehel miklós
szerkesztette: pirityi sándor, köves tibor, sebestyén tibor,
németh gyula.

-.-

MTI.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

60.010/X

Külföldi hírek

kk.w1. várható

ai/il leh

1976. február 14. szombat /mti/

bonn: schmidt hazaérkezik a francia-nyugatnémet csucs-
----- találkozásióról

beirut: rendkívüli kormányülés

-.-

szerkesztőségek tájékoztatására!

kk. 2. heti várható

ai/il leh

1976. február 14./mti/

február 16., hétfő

kissinger megkezdi latin-amerikai körutját
bijedics párizsba látogat
/folyt.köv./

- 1 -

7.15/il
ll